

Sevgili Okuyucular

«Obsesyon» isimli yayınıımızın dizgi ve baskısına -kitap okuma mevsiminin yeni başlaması sebebiyle- yeni geçmek zorunda kaldık. Bu yüzden biraz gecikmiş bulunuyoruz. Fakat sunulan bilgi ve örneklerin sağlayacağı fayda karşısında zaman kaybetmenin bedelini iyi bir şekilde telâfi edeceksiniz.

Obsesyon çok önemli ve özel bir konudur. Spesifiktir, yani onu teşhiste açıkça görülen bir çok belirtiler vardır. Bu belirtiler kesinlikle saptanmadan ve kısmen deney yapılmadan obsesyondan söz etmek çok yanıltıcıdır.

Sayısını unuttuğumuz bir yığın obsesyon elgularıyla karşılaştık, bunların bir kısmını ortadan kaldırdık, bir kısmını islah ettik -yani seviyesini yükselttik- bir kısmına da hiçbir şey yapamadık.

Obsesyon bir çeşit eşeyssel yaşamdır. İki varlığın -daha çok da olabilir- esas gayesi tekâmül olan ortaklaşa tecrübeğe girişmesi; eksik olan yanlarını, bazan ıstıraplı, bazan güldürücü bir gariplikle tamamlamasıdır. Ruhsal bir kontrol mekanizması, durumu sürcüli olarak gözetim altında tutar.

Başboşluk, istediği gibi hareket etmek, sözkonusu değildir. Belli bir «kendini bilme» düzeyine ulaşan insan için obsesyon söz konusu olamaz. Eşeyssel yaşamın zarureti ortadan kalkmış olduğu için «REHBERLİK» misyonu devreye girer.

Ruhçulukda TESİRLER ismi altında anılan «yaratıcı ışın» hakkında bilinenler, bilinmeyenlerin yanında bir hiç sayılabilir. Bilinenlerin çoğu nazarı ve zihnî tasavvurlar olmaktan öteye gitmezler.

Tesirleri benzetmeler yoluyla -matematik ya da geometrik- anlamaya çalışmak çok soyut bir çalışmadır ve yararı yoktur. Onlar ancak yaşanarak bilinebilirler. Elektrik akımına kapılmadan, onun hakkında yapılan tanımlar bir çeşit skolastik bilgi olmaktan öteye geçmez. Bilme ile anlamamanın farkına ancak deneyle varabiliriz.

Kısaca A. Kardec'in «Obsesyon» kitabı gerçek bir bilgi kitabıdır ve insan neyin farkına varabileceğini kavrar.

Selâm ve sevgiler.

Ergün ARIKDAL

REALITE

ERGÜN ARIKDAL

Benliklerimiz

Aşağıda sözünü edeceğimiz 'benlik' 'persona' anlamında değildir. Yani 'benlik'i 'persona' karşılığı kullanmayacağız. Değişik benliklerden söz ederken, 'şahsiyet değiştirmeyi' kastetmeyeceğiz. Kuşkusuz her an başka bir şahsiyete bürünüyor değiliz. Şahsiyet olarak hepimiz aynıyız, yani belirli özelliklerdeki şahsiyetlerimiz var. Fakat şahsiyetimize ait şuurlu tarafımız hemen hemen devamlı olarak değişir. Şahsiyetimiz aynı, fakat kendi hakkımızda, şuurumuzda devamlı olarak değişiklikler meydana geliyor. İşte 'birçok benliğimiz var' derken bunu kastediyoruz.

Ben aynı kişiyim, ama her seferinde ayrı bir şura sahip oluyorum. Kendi hakkındaki bilgim, şahsiyetim hakkında vermiş olduğum hüküm sık sık değişiyor. Şöyle ki:

(A) şahsiyle konuşurken, kendi şahsiyetime başka bir benlik veriyorum. Biraz sonra (B) ile konuşurken başka bir benlik veriyorum. Çok sevdiğim samimi bir arkadaşım ile konuşurken lâubali bir şekilde hareket ediyorsam, amirimle konuşurken dalkavukça hareket ediyorum. Ama ben benim. Beş dakika öncesiyse beş dakika sonrası arasındaki değişiklik kimin? Ben hangisiyim? Dalkavuk olan ben kimim? Lâubali olan ben kimim? Veya çıkarı için sevgi ve merhamet pozisyonları takınan kimdir? Gene çıkarı için öfke, gazap, kavga pozisyonları takınan kimdir? Sen sensen, aynı kişiyse, bunlar kim? Sen hangisisin? Çarşıda, pazarda alış-veriş yaparken pazarlık yapan, tartışan sen isen, lüks bir butiğe girdiğin zaman, tezgah târ hanımın sana teklif ettiği buluz karşısında tavır alan kim? Orada niye caka satıyorsun da, sebzediden pırasa alırken «25 lira daha ucuza versen olmaz mı?» diyorsun. Sen, gerçek sen hangisisin? Bir yakının vefat ettiğinde, musalla taşının karşısında namaza durmuşsan, ya da kenardan seyrediyorsan, kendi hakkındaki düşüncelerin nedir? Kendi yazihanende çekmecede para varken koltuğunda kurulmuş oturan sen nesin? Bunlar yarımşar saat arayla olabilir. İnsan o koltuğundan kalkıp, kendisinin iktidarının sifra indiği musalla taşı karşısında da bulunabilir. Ama aynı benlikle mi?

Siz kimsiniz? Ya da ben kimim? Bunların hangisi benim gerçek benliğim? Demek ki (bu örnelemeye çalıştığımız anlamda) benlik

çok. Biz bunları daha derli toplu bir hale getirirsek, esas benliğimize kavuşabiliriz. Bu nedenle benlikler arasındaki esas öğeleri bulmak zorundayız. Bunları bula bula, bu benliklerin adetleri azalmaya başlar. İnsan gerçek doğruluğa o zaman kavuşur. İçindeki gerçek benlik neyse, dışarıda da öyle olmaya başlar. Kuşkusuz bunu başarmak çok zor bir iş.

Biz, bizi perdeleyen, yani kendi iç benliğimizle, dıştaki gerçek arasındaki mesafeyi çeşitli boyutlarda bölen bir takım engelleri ortadan kaldırma savaşı vermek zorundayız.

Hız. Muhammed'in en büyük duası ve ömrünün sonuna kadar tekrar ettiği talebi buydu: «Yarabbi bana gerçeği apaçık göster.» Bu sözün bir çok yorum ve anlamları olabilir, ama zannediyorum ki bize yarayacak en büyük anlamlarından biri, «Ben de kendimi apaçık göreyim, anlayabileyim.» demektir. Yani «Beni tam uyanık yap. Herşeye vâkıf olayım.» demek istiyordu. Açıkçası, «Vücudumda meydana gelen en ufak bir hareketten tutun, etrafta meydana gelen (dikkatim nispetinde) herşeyden beni haberdar kıl. Bunun farkına varayım.» demek istiyor. Hakikatin hakikatine ulaşmanın anlamı budur. Hız. Muhammed gibi, kâinatın çok üstün ve uyanık varlıklarından biri bunu söylerse, bizlerin bunun dışında bir şey düşünmemiz gerekmez artık. Nitekim aynı şeyi Hız. İsa da söylemiştir: «Diriyken ölmeyen cennete giremez.»

Muhakkak 'uyanıklık' lâzım. Bütün tasavvurlar (mistik hareketler) insanın «agâh» olması için çalışmıştır. Uyanık olabilmeleri için insanlara çeşitli yollar sunulmuştur. Tüm doğu mistisizmi insanların uyanabilmeleri için yollar göstermiştir. Tüm dinler insanların uyanmaları için, içinde buldukları realitelerin üstünde bir realiteyi görebilmeleri için (o yeni realitelerde tekrar dirilmeleri için) metotlar, bilgiler, örnekler, sevaplar, günahlar yazmışlardır.

Bizim de burada sizlere ve kendimiz için, yıllardan beri yaptığımız bu yayınların, becerebildiğimiz kadarıyla, bu konuşmaların ve bize verilen tebligatların temeli yine budur. Bulduğumuz realiteden bir üst realiteyi görebilmemizi, anlayabilmemizi, uygulayabilmemizi sağlayabilmemiz için yardımlaşmadan başka bir şey değildir. Eğer ruhsal tebligat bunu yapamıyorsa, tebligatı alanların nefsanî yetini şişiriyorsa veya kendi nefsinin şişiriyorsa, o ruh varlığı ve verdiği bilgiler değerli şeyler ifade etmez. Ünvanlar ile, bir takım büyük adam isimleriyle hiçbir şey ifade edilmez. Tamamen nefsanî kanaldan gelmiş, egoistçe, cahilce sözlerden ibarettir. İtibar edilmez.

Bir tebligatın içerisinde tebliğ veren kendin övüyorsa, şunu bunu tehdit edip, bir takım lâflarla vaatlerde bulunuyorsa, o tebliğin sadece adı tebliğdir, o kadar. Burada kuşkusuz medyumluk mekanizmasını inkâr etmiyoruz ama o tebliğle tekâmüle yardım eden bilgiler gelemez.

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

DÜŞÜNCENİN KAYNAĞI

Düşüncenin kaynağı fikirdir. Fikrin kaynağı da geçirdiğimiz ruh halleridir. Eğer tır haliniz yoksa, içinde bulunduğunuz olayın farkında değilseniz, o olaydan ya da gözlemden size bir fikir intikal etmeyecektir. Bunun böyle olması bir nüvenin oluşmamasından, bir çekirdeğin teşekkül etmemesinden dolayıdır. Bu nüveler yoksa, herhangi bir zihinsel, enerjetik bir faaliyet gösteremeyeceğiniz için düşünce ameliyeniz yoktur.

Düşüncesi olmayan bir insan da 'yürüyen bir cesarettir.' Bunlar biz'm düşüncelerimiz. Böyle düşünüyoruz, böyle uygulamaya çalışıyoruz. Düşüncenin kaynağı fikirdir. Onun da temelinde insanın psikik faaliyeti bulunmaktadır. Psikik faaliyet olmadan fikir olamaz. Fikir insana dışarıdan intikal etmez. Örneğin, «fağlar filozofun fikirleri bana şunu düşündürüyor» dediğimiz zaman, biz sadece yorgunluk yapıyoruz demektir. Yani mekanik bir şekilde hareket ediyoruz demektir. Halbuki fikir bizzat bizim ruhsal çabamızdan doğan bir nüve olmalıdır. Bir enerji partikülü olmalıdır. Kendi çabalarımızdan doğan şeyler fikirlerimizi oluşturur.

O halde, gerek fikri, gerek psikik kanaldan olsun, gerekse herhangi birine ait yazılı metni okumak, ya da söylediklerini dinlemekle olsun, o bende özel bir muameleye tabi tutulmuyorsa, ben sadece mekanik bir şekilde papağanlık yapıyorsam, bende bir düşünce ameliyesi meydana getirmiyor demektir. Dolayısıyla, «Üstad ne demişse, doğru demıştır.» demek bir fayda sağlamaz. Üstad belki de çok doğru söylemiştir ama onun bünyesinde meydana getirdiği tasarruf kudreti sizde de meydana gelecek demek değildir. Onu insanın kendine ait boya ile boyaması, kendine maletmesi gereklidir. Eğer bunu yapamıyorsak, elinde slaytlar taşıyan, başkasının çektiği resimlerle avunan bir amatörden ileri bir durumda sayılmayız. Halbuki başkasının çektiği o slaytlardan yararlanarak kendimiz resim çekmenin yollarını denemeye, o ruh hallerini kendimiz yaşamaya kalkışmamız gerekir. Yani esas olan, kendi fikrimizi kendimizin yaratmasıdır. Bunu başardığımız zaman artık düşünmeye başlıyoruz demektir.

Eğer öğrenilen, kafaya sokulan her fikir insanları geliştirmiş olsaydı, bugün yeryüzü ulemalar cenneti olurdu. Bildiğiniz gibi, o kadar çok ansiklopedi, o kadar çok kitap basılıyor ve bilgi stok ediliyor ki hangisini alacağımızı şaşırıyoruz. Ve bunlar harıl harıl okutuluyor, öğretiliyor. Fakat öte yandan, bakıyoruz insan toplumuna: *Gelişim çok ağır.* Hâlâ birbirlerini boğazlamaya çalışan uluslar, toplumlar var. 'Vicdan' sözcüğünü kullanmaya çalıştığımız zaman bön bön bakılıyor suratınıza; 'enayilik'le damgalanıyorsunuz. «Menfaat, çıkar varken, vicdan da ne demekmiş?» diye soruyorlar. Bu insanların bevin'lerini açıp bakmak münakün olsa, bir çok fikir görürdünüz. Demek ki o fikirleri kendi boyasıyla boyamamış. Kendine maletmemiş.

Dolayısıyla kendini geliştirmemiş. Oysa fikir, sadece kendimizi geliştirebildiğimiz sürece bize yararlıdır. Yoksa öteki, yük bilgidir.

İNSANLAR ARASI ENERJİ ALIŞ VERİŞİ

İnsanların birbirlerinin enerjilerini kullanmaları mümkün müdür? Yani birbirimizden şu ya da bu amaçla enerji çekebilir miyiz? Hayır. 'Enerji çekmek' diye bir şey yoktur. Ancak enerjisinden yararlanmayı düşündüğümüz kişinin astraline nüfuz edebiliyorsa, astrali kanalıyla kişide mevcut olan enerjiyi yükseltecek (azaltacak tarzda değil) tertipte bir faaliyet meydana getirdikten sonra, onun enerjisini kullanmak mümkün olabilir.

Söyle ki, birinin bir su haznesi var. İçi yarıya kadar su dolu. Sizin de bir hazneniz var. Sizininki de yarıya kadar dolu. Eğer bildiğimiz anlamda çekip almak sözkonusu olsaydı, hortumu daldırıp bizimkine aktarırdık. Halbuki ruhsal anlamda böyle olmaz. Zira hiçbir varlık, hiçbir varlığa kendi enerjisini, kendini tüketip bitirecek şekilde teslim etmez. Bu olmaz. Ya nasıl olur? Siz ondan, yani onun kabından geçecek suyu almak istiyorsanız, onu beslemeniz lâzımdır. Önce onu dolduracaksınız. Sonra ondan taştan, ondan fazlalaştan enerjiyi ancak çekip alabilirsiniz.

İşte bazı bilgiler çok nadir durumlarda, özel şifalar için, özel bir şekilde enerjiye ihtiyaç duydukları zaman, bu istidatı taşıyan, yani o derde derman olacak insanın enerjisinden yararlanabilir. Bunun için önce onu doldururlar. Yani kendi enerjisiyle önce onu doyurur. Ondan sonra, onu belli bir kıvamda harekete geçirdikten sonra o enerjiyi başka bir yere nakletmek suretiyle bir iyiliğe sebep olabilir. Sufi tarihinde, batı ve uzak doğu tarihinde bunun örneklerine az da olsa rastlamak mümkündür.

Bu gibi durumlarda enerjisinden yararlanan kişi bunun farkında olmaz. Aslında aktif durumda olan o zatı muhteremdir ama şifa işi, kendisinin enerjisinden yararlanan o ikinci şahıstır. O bilge kişi ikinci şahsı enerji bakımından doyurur ve belirli bir kıvama geldikten sonra şifaya ihtiyacı olan şahısla irtibatlar. Ama herkes de zanneder ki şifayı bu taraftaki üstad gerçekleştirmiştir. Ziyarı yok, o da bir keramettir. Kuşkusuz böyle bir nakli gerçekleştirebilmek kolay değildir.

İnsan, yeryüzünün ve yeryüzüne bağlı sistemlerin kendilerinde mevcut olan, pek çok çeşitli tesirlere muhataptır.

S. P.

İntihar Eden Bir Adamın Reenkarnasyonu

«Ronaldo Barrosso, öldükten sonra, hayata kızkardeşinin kızı olarak dönmüştür.»

Ronaldo Barrosso 15 Ocak 1951 de Brezilya'nın Sao Paulo şehrinin küçük bir kasabasındaki evinde intihar etti. O, bir bardak guarano'nun (bölgesel tatlı bir içki) içine bir kaşık dolusu zehiri ilâve ederek içmiş ve hemen ölmüştü. Bu fiili meydana getiren şartlar bilinmemektedir. 28 yaşındaydı, Alice adında, aynı yöreden bir kızla arkadaşta ve bilinen hiçbir problemi yoktu. Buna rağmen ölümünü önceden planlamış ve iki gün evvelinden bu düşüncesini bir arkadaşına söylemişti. Ronaldo, başka birisine bundan bahsederse ona çok kızacağını da sert bir şekilde sözlerine eklemişti.

Onun ölümü ablası Martha için çok acı bir darbe olmuştu. Beş yıl şoktan çıkamamış, hep onu bulmaya çalışmıştı. 1956 ocak ayında gördüğü net bir rüyada, ölü kardeşinin gök gürültüsü eşliğinde panikle arkasından koştuğunu ve ken disini de beraber almak istediğini gördü. Rüyasını anlattığı eşi Antoino Munhoz, bölgesel bir ruhçu-

luk merkezini ziyaret ederek Ronaldo için dua etmeyi teklif etti. Munhoz'lar ailece ruhçulukla ilgiliydiler. Allan Kardec tarafından geliştirilen ruhçuluk doktrinleri Güney Amerika'da pek çabuk yayılmıştı. Bugün Brezilya'da milyonlarca ruhçu, reenkarnasyonun bir zaruret olduğunu kabul ediyorlar. Ayrıca, bedensiz varlıklarla medyomlar aracılığı ile temas kurulabileceğine inanıyorlar. Martha da bunlardan biridir.

**RONALDO'NUN KENDİ
ÇOCUKLARI OLARAK
DÜNYAYA DÖNMEK
İSTEDİĞİ ŞEKLİNDE
YORUMLADI**

Martha şöyle diyor:

«Kocam, Ronaldo'nun ruhu için duaya başladı. Daha sonra medyom onun ümitsiz ruhu ile temas kurdu. Ronaldo'nun ruhu, ne yaptığını bilemediğini, şimdi geri gelmek ve ona her zaman bir baba gibi davranan kocama yardım etmek istediğini söyledi.»

Martha bu sözleri Ronaldo'nun kendi çocukları olarak dünyaya dönmek istediği şeklinde yorumladı. Bu fikir Munhoz'ların evinde aynı medyomla yapılan başka bir irtibatla da onaylandı.

Martha'nın rehber ruhu, medyum vasıtasıyla Ronaldo'nun dönmekte olduğunu, Martha'nın onun annesi olacağını iddia etti. Ayrıca bunun Martha için çok zorlu bir hamilelik olacağını ve Ronaldo'nun bu sefer kız olarak döneceğini söyledi.

Antonino ve Martha bu yeni haberi biraz şüphe ile karşılamışlardı. Onların son çocuğu dört yıl önce, 1952 yılında doğmuştu. Yeni bir çocuk planlamıyorlardı. Doktorun tavsiyesiyle Martha'nın rahim kanalları bağlanmıştı. Buna rağmen o, rehber ruh söyledikten hemen sonra hamile kaldı. Buna göre ruhsal celse sağlıklı idi.

Munhoz'ların Jachira adını verdikleri kız çocuğu 1957 yılının 31 Ocak ayında doğdu. Martha'nın hamileliği celsede söylendiği gibi çok zor olmuştu. Yediği herşey zehirli olabilir diye deneniyordu. Ağzının etrafında büyük yaralar açılmıştı. Doğumla ilgili bu yaraların görülmesi ve bütün bulgular, sanki zehirlenmiş olduğunun kanıtlarıydı.

RONALDO'NUN GERİ GELDİĞİNE KANAAT GETİRDİLER

Hamileliğinin sekizinci ayında Martha, bebeğinin yaşam işaretleri devresinin durduğunu hissediyordu. Fakat sonunda Jachira'nın doğumu normal oldu. Bebek, kapalı gözleri dışında tıpkı annesine benziyordu. Martha ve Antonio, Ronal-

do'nun geri geldiğine kanaat getirdiler.

Jachira erken doğmuş bir çocuktur. Birinci doğum gününden önce yürümeye başladı. Düzenli olarak da konuşuyordu. O, Ronaldo olarak yaşadığı eski hayatından yüzeyde olan olayları anlatıyordu. Bir gün Martha ona kırmızı meyve suyu hazırlayınca, Jachira birden üzüntüye düştü. Ağlayarak onu bırakmasını söyledi. «Bu zehiri istemiyorum» dedi. Bir başka olayda da; «İstersen ölebilirsin ama ben ölmek istemiyorum» dedi.

Ronaldo intihar ederken kırmızı sıvı içmişti. Jachira da çocukluğunda kırmızılara karşı dayanılmaz bir tiksinti duyuyordu. Kırmızı bir içki içirilmeye zorlanırsa o kusmaya başlıyordu.

Jachira, dayısının ilk yardım servisinde çekilmiş portre fotoğrafını görünce ağlamaya başladı. «Bu ne? Ben ölmedim ki» diye bağırıp çağırıyordu. Bu, ilk defa kendisinin Ronaldo ile aynı varlık olduğunu iddia ettiği andı. Bu olay birçok benzer olayın ilki idi. Onsekiz aylıkken annesine Morene adıyla çağırıldıkları boğayı hatırlayıp hatırlamadığını sordu. Martha önce onu nasıl çağırıldıklarını hatırlayamadı. Jachira ağlayarak: «Neden hatırlamıyorsun, ben oradaydım.» dedi. Başka bir gün nehir boyunca koşarken, Martha onun suya yuvarlanabileceğinden korktu. O, «Hiç yuvarlanmadım değil mi?» diye sordu. Benzer birçok hatırlamaları vardı. Dört yaşına geldiğinde Jachira daha eski şeyleri hatırlamaya başladı. Bir gün annesinin yanında sofrada otururken birden gözleri yaşarmaya başladı. «Benim ne ha-

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

tırladığımı biliyor musun?» diye hıçkırıldı. «Neden yaptın, ne yaptın Jaraci'ye? (Ronaldo'nun kuzeni)» dedi ve «Eğer kimseye söylerse ona kızacağımı söylemiştim.» diye ilâve etti. Annesi onun neden üzgün olduğunu sordu. Jachira sadece «Kırmızı suyu içtim» dedi.

INTİHARIN KORKAKÇA BİR OLAY OLDUĞUNU DÜŞÜNDÜĞÜNÜ SÖYLEDİ.

Antonino Munhoz, bu olaylar boyunca sık sık eve geldiğinde eşini, Jachira'dan ayrı ağlarken buldu. Kızının kafasındaki fikri, Martha'nın yarattığını düşündü. Gerçekten Martha ve Antonino, Ronaldo'nun intiharından herkese söz etmemişlerdi. Bu olay ancak birkaç akraba tarafından bilinliyordu. Komşular bile onun ani bir hastalıktan öldüğüne inanmışlardı. Bu gerçeği Jachira'nın bilmiş olması normal bir olay değildi. Küçük detayları da şüphesiz olarak biliyordu. Hatta intihar kelimesi söylendiğinde çocuk, «O ne yaptığını bilmiyordu» ya da «Yaptığından pişman» gibi sözler söylüyordu. Yedi yaşına geldiğinde, bir gün intiharın korkakça bir olay olduğunu düşündüğünü söyledi. Bununla ne anlatmak istediği sorulduğunda, «Hatırlamıyor musun ne yaptım? Tekrar yapmak istemem, korkak olmak istemem» diye cevap verdi.

Jachira'nın Ronaldo olarak yaşadığı hayata ait anıları için söyledikleri yeterli delillerdi. Onun çeşitli durumlarda sık sık Ronaldo'nun gösterdiği gibi tepkiler göstermesi de bir delildir. O, daima annesine hitaplarında, bir Brezilya'lı çocuğun annesinin adını adrese yazarak gibi, aile içinde kullandığı şekilde «sen» yerine «Senyora» diyerek

sürpriz yapardı. Bundan başka o, iki annesine de; yani Ronaldo'nun annesine ve şimdi onun yeni büyük annesine ilgi gösterirdi. Ronaldo'nun arkadaşlık ettiği, evleneceği kız için Jachira: «O mutlu olamadı. Onun istediği bendim.» diye konuşuyordu. Bu kolay anlaşılır bir olaydı.

Ronaldo'nun olumünden bir hayli sonra onun ikiz kardeşi Romildo ile Jachira başka bir kasabanın bir caddesinde tanıştı. Kız, doğrudan eski ikizinin önüne çıktı, onun ikizini karıştırarak Ronaldo'yu hiç unutmadığını söyledi.

Romildo kardeşi gibiydi; Jachira 14 yaşındayken vakıtsız öldü. O zaman Jachira konuşarak: «Şimdiye kadar hissetmediğim bir şey hissettim Sanki benim bir parçam beni terketti» dedi

ENSTITÜ'DE RUHSAL ARAŞTIRMALARI VE ELLİDEN FAZLA REENKARNASYON TIPINI İÇEREN BİR KOLEKSİYON VAR

Hernani Guimares Andreade, Brezilya Psiko - Biofizik Enstitüsü'nün kurucusu ve Parapsikolog idi. Ronaldo - Jachira olayını biliyordu. 1971 yılında arkadaşları olan Munhoz ailesinden olayı ilk defa duymuştu. Bu ümit verici bir olay gibi görünüyordu. Senyor Munhoz'la mektuplaştıktan sonra, 1974 yılında bu aileye iki ziyaret yaptı. Bir yıl sonra da Brezilya Psikofizik Enstitüsünden beş çaişma arkadaşı ile birlikte olayın tipik ve detaylı raporlarını incelemeye başladılar. Onların Enstitüsü şimdi dünyanın geniş koleksiyonlarından birine sahiptir. Ruhsal araştırmaları ve elliden fazla reenkarnasyon tipini içermektedir.

Ronaldo - Jachira olayına ait inceleme raporu 1977'de Portekiz'de basıldı. Rua Diego de Faria 239 Vila Glenotino, 04037 Sao Paulo, Sp Brasil'de bunun hakkında bir tartışma yapıldı. Dosyanın yazılı olarak tamamlanmış hali ilk defa benim kitabımda basıldı. (The İdedf-nite Boondary St. Martins Press N 4 1976)

DR. STEVENSON

Andreade ilk çapraşık ve dolam bağı bir yolu reenkasnyasyon araştırmaları için tercih etti. 1967'de IBPP'nin kurulmasından dört yıl sonra Virginia Üniversitesi'nden Dr. Ian Stevenson Reenkarnasyonla bilimsel olarak ilgilenmeye başlamıştı. Dr. Stevenson olayı bir Alman gazetesinde okumustu. Prof. Andreade Dr. Stevenson'un 1976'da basılan ilk kitabı «Twenty Cases Suggestive of Reincarnation» biliyordu. O mümkün olan reenkarasyonlar için bir çok açıklama yöntemi olabileceğine inanıyordu. Bunlar, sınırsız hileler ve genetik hatıraları (GESP) içermekteydi. Prof. Andreade bu olasılıkların sayısının değişebileceğini anlamıştı.

Başlangıçta Munhoz ailesinin tamamen bir hikâve yaratıkları hissiyatına kapılmıştı. Halktan olayı sakınmak için Senyor Munhoz ailesini halkın teşhis etmemesini (tanımamasını ve kendisinin Jachira'yı ziyaretinin sebebinin açıklanmamasını şart koşmuş ve bunda da ısrar etmişti. Jachira şimdi 17 yaşında, normal ve sağlıklı idi. Onun esrarlı anıları ve geçmişi hakkındaki davranışları geçmişte kalmıştı. Babası bunların tekrarlanmasını istemiyordu. O kızının ölen dayısının hareketlerini tekrarlamasından belki de kendisini öldürmesinden korkuyordu. Munhoz ailesi Prof. And-

reade'ye açık ve doğru olarak, üyesi oldukları Brezilya Ruhçularının geleneklerine bağlı kalması hususunda etki yaptı. Prof. Andreade Munhoz ailesinin doğru söylediğine karar verdi. Onun bu kararını medyam da dahil olmak üzere, orijinal mesajları alanlar ve yöresel ruhçuluk grubunun şahitlikleri de güçlendirdi. Onların hepsi bu olayı destekliyorlardı.

JACHİRA'NİN

ÖNCEKİ HAYATI

Senyor Munhoz, nihayet Prof. Andreade'nin, Jachira'nın önceki hayatının araştırılması için, kızı ile beraber çalışmasına razı oldu. Jachira, davası Ronaldo'nun reenkarasyonunun kendisi olduğunun daha önce söylediğini öğrendiğinde şaşırılmıştı. Şimdi onun evvelki hayatıyla ilgili seçebildiği hiçbir anısı yoktu. Buna rağmen kendisine çok yakın hissettiği büyükannesi ve ailesiyle daha önce yaşadığını hissettiğini söyledi. Andreade'ye «O benim büyükannem değildir, galiba anemdir» dedi.

Jachira ayrıca ilk yıllarda erkek gibi davranarak kız tabiatını alkoymakta, elbiselerden çok, uzun pantolonları, bebeklerin yerine de mekanik oyuncakları tercih etmekteydi. Ronaldo görünürde onun psikolojik gelişmesini etkilemekteydi. Saçlarını kısa kestiriyor ve erkeklerle ilgi gösteriyordu. Hatta ailesinin düşüncesine göre o, kız davranışlarına ve hareketlerine onbeş yaşından biraz önce başlamıştı. O, hâlâ ineklerden korktuğunu ve kırmızı olan hiçbir şeyi içmediğini kabul etmişti. Bunun dışında kırmızı bir parçayı giyebiliyor veya başka kırmızıya itiraz etmiyordu. Prof. Andreade ona tercih ettiği kız adı ve

(Devamı 14. sayfada)

Yeni Bir Yaşam Bilimi mi?

● Yazan : Susan Fassberg'den

● Çeviren : Cüneyt Kurdoğlu

(Geçen sayıdan devam)

ÖZGÜRLÜK - YARATICI İLKE

'Biçimlendirici neden kuramı'nın ışığı altında diğer paranormal olaylar ne durumdadır? Sheldrake, bunların sadece düzenli ve tekrarlanabilir olaylara değinebilen geleneksel bilim dünyasına uymadığını kabul ediyor. Bu olaylar, özgürlük ve «yaratıcı ilke» olarak adlandırdığı varlığın bir yönü ile ilgili olduğu için, bilimsel kuramın birçok parapsikolojik olaylara değinemediğini söylüyor. Örneğ n, bana biçimlendirici neden kuramının klervoyans için çok iyi bir temel sağlamadığını söyledi. Tüm fizik kuramların, bu kuramla çeliştiği noktalar var. Ben kendim, yeni fizik yasalar ve bunlarla etkileşen zihinsel yasaların da varolduğuna inanıyorum. Yeni türden olmasına rağmen, bazı olaylar fiziksel ilişkilere hiç dayanmıyor.

Beni Sheldrake'ın çalışmaları üzerine biraz farklı düşünceye getiren, sadece güçlü bir biçimde parapsikolojiyle ilgili olarak yazdıkları değil, fakat aynı zamanda bununla güçlü bir biçimde ilgili olan, yazmadıkları ve niçin yazmadığıdır. Genelde okuyucular, özelde parapsikologlar, Sheldrake'ın açıkça önerdiği bilimsel yöntemin ihmali eleştirisine dikkat edecekler midir? Bundan şüphe ediyorum. Birçok okuyucu, kuramı çeşitli eski inançların doğrulanması olarak gösterecektir *akupunktur meridyenlerinden «aura»lara* dek herşey morfogenetik çorbaya atılacak ve yutulacaktır. Diğer taraftan bilim adamı arkadaşlar, en çok yararlanabilecek yerde -laboratuvarında- yakalanacaklardır. Sonuç? Herkes biraz harekete geçer ve bunu tartışma izler. Fakat insanlar neden bahsediyorlar?

TARTIŞMALAR SÜRÜYOR

Bazıları bütün bunların ne anlama geldiğini hesaplıyor (ya da benim yaptığım gibi, neye uyduğunu). Diğerleri, bu ne anlama gelirse gelsin, Sheldrake'ın çalışmalarının iyi bir bilim olup olmadığını tartışıyor. Bugüne dek bilimin tanımadığı fiziksel alanların varlığını öne sürdüğünü açıkça söylemiyor. New Scientist'de (16 Tem-

muz 1981) B. Goodwin, onun çalışmalarını, biyolojik ve fiziksel gerçeklerin doğasıyla ilgili, önemli bir bilimsel araştırma olarak adlandırdı. Fakat hâlâ bu kitabın ciddiye alınıp alınmaması üzerine tartışma var. Sheldrake, anlaşılabilirliği ve tündengelimle dayanan ihtimamlı çalışmaları için övüldü. Ve kabul edilebilir yöntembilim için, ileri sürülen kriterleri karşılıyor görünecek birkaç deneysel koşul öne sürdü. «İyi bilimin» kabul edildiği kadarıyla, herkesi bundan şüphe ettiren nedir? Fakat sonuç olarak bu niye böyle önemli?

Bilim adamları yalnızca erkekler ve kadınlardır, çalışmaları ise bilgiye giden birçok yoldan sadece biridir. Bilimsel yöntem bana göre, mantıksal, pozitivist, saf ve gerçek materyalizm olarak tarif edilen felsefi kavrama dayalıdır. Bu gerçeğin gözlemciden daha başka bir şey olduğu, dünyada «olmakla» ontolojik (varlıkbilimsel) bir statüye sahip olduğu fikrine dayalıdır. Ve sonuç olarak, sabit, sağlam ve ölçülebilirdir. Örneğin, iki nokta arasındaki en kısa mesafe düz bir çizgidir. Bir şeyi, örneğin bir teoremi kanıtlamaya kalkıştığımızda, belirli verilerle işe başladığımızı Gödle'nin kanıtı ileri sürdü. Bunun böyle olduğunu inançla kabul ederiz, değil mi? Bununla birlikte anlamlı da görünmektedir. Fakat, kanıtımızda kullanacağımız verilerin ve varsayımların da teoremin karşılığında kanıtlanması gerektiğinden, mutlak kuramsal kanıt yoktur. Lord Russel'in kısır sonsuz gerileme dediği, sonsuzca daha geriye gitme durumuna düşeriz. Böylece bilimsel yöntemin çalıştığını bugüne dek hiç kimse kanıtlamamıştır.

Hâlâ, bilimin değerli bir faaliyet olduğuna inanıyor görünüyoruz.

Neden? Çünkü ona inancımız var. Bilim, çoğaltma ve tekrarlanabilirlik ister. Bu, Şikago'da bir bilim adamının bir deney yapabileceği, kullandığı metodları, koşulları ve süjelerin özelliklerini v.b. yazabileceği, daha sonra Fiji'de, herhangi birinin aynı sonuçların meydana gelip gelmediğini görmek için aynı deneyi yapabileceği anlamına gelir. «Argumentum ad populum» denilen bu iddia, mantığın gayri resmî hatalarından biridir. Herkes bir şeyin doğru olduğunu söylerse, o halde o şey doğrudur. 9 milyon moron (geri zekâlı) bir konu üzerine evet derse, bu geçerlidir anlamına gelir. Doğru mu? Yanlış. Sadece 9 milyon moron'un öyle düşündüğü anlamına gelir. Aynı anda evetleme yerine, bilim tekrarlanabilirliği veya ard arda evetlenmeyi gerektirir.

Eğer mantık, bilime olan bağlılığımızın anahtarı değilse, yöntem niye öyle sadıgız? Cevap, «teknoloji'dir. Bilim, eğer geçerli değilse, onun plâstikler, minik teypler ve tuşlu telefonlar gibi birçok şeyi üretmeyeceğini kendimize anlatırız. Özetle inancımız, eğer bilim bütün bu şeyleri üretebiliyorsa, her nasıl olursa olsun, bilime saygı duyulmalıdır, sağduyu düşüncesine dayalıdır. Alaylı bir biçimde Rupert Sheldrake'in sorguya çekmemizi istediği, bu her şeyin nasıl faaliyet gösterdiği hakkındaki sağduyulu varsayımımızdır. İmalı varsayımlara dayalı yöntemler kullanarak (şüphe götürür de olsa) dünya görüşümüzü sarstığı için alaylıdır. Bunlardan biri, bilimsel yöntemin çalış-

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

tağını ve gercek veya doğru, ya da en azından gerceğin çalışır bir model olarak bilinen bir Şeyi gösterdiği, varsayımdır.

Günümüzdeki bilim anlayışında önderlik eden kuantum fizikleri ve Yeni ağ hümanistlerinden eleştiri sesleri duyuyorum. Bilimin, Şimdi farklı olduğunu ve bilimsel anlayışın öyle kendini beğenmiş olmadığını söylüyorlar. Fakat, kim kiminle dalga geçiyor? Őimdive dek bilimsel mekanizmada acailikler olageldi. Farklı kişiler, görünürde objektif standartlarla aynı Şeyleri yaptıklarında, farklı sonuçlar ortaya çıkıyor. Tüm bilimsel anlayışı değiştirebilecek bir beyin iltihabı taşışın ya da taşıması'n, bu sonuçlar sanki sadece kulağınızda vızıldayan bir sivrisinekmiş gibi «deneysel hatalar» diye adlandırıldı. Fakat bazen büyük, bazan da kkk bu acailikler, bazı Şeylerin aynı olmadığını ve bizim sağlıklı, objektif kcsullarımızda bir boşluğun var olduğunu söylüyor. Zeki ve aptal farelerle yapılan deneylerden (Rosenthal, 1960) ve Neal Miller'in yaptığı deneylerin sonuçlarını da kökten etkileyen gkl beklentilerinden sonra bu Őařırtıcı olaylar sorunu «deneyci etkisi» olarak bilindi.

EINSTEIN VE KUANTUM

Einstein ve Kuantum fizikleri 1927'de Brüksel'de yapılan Solvey Fizik Konferansında gözlemci ile gözlemlenen Şey arasındaki ilişkiye dikkati çektiler. Gözlemcinin, meydana gelen olaylarla bir bağlantısının olduğunu tanıdılar. Fakat coğu (hâlâ da öyle) karşılıklı birbirini etkileme kuramını (interactionist theory) düşünüyorlardı. Bazıları, evrenin bir Zihin olduğu aşırını görüsünü benimsediler. (Bunların arasında Avusturyalı Fizik E. Schrödinger de vardı). Diğerleri sadece kendilerini matematik fonksiyonlara verdiler. Fakat hiç biri Budizm'in Madyhamika Oğulu'nun söylediğini söylemedi: Gözlemci ile gözlemlenen Şeyleri birbirinden ayıramazsınız.

Basitçe söylenirse, görebileceğiniz, bilebileceğiniz ve lebileceğiniz Şeyler ile suur arasında kendiliğinden bir bağ vardır. Bununla birlikte, bir Şeyi ölüyor da olsanız, aşk yapıyor da olsanız veyahut mistik bir tecrübe geçiriyor da olsanız, her Şeyin temeli deneyseldir: Bu bir Şeyin orada olduğu ve gözlemcinin onu etkilediği veva hareket ettirdiği değil, bizim suurumuzun, bir Şeyin meydana geldiğini an ve an bilgisini kayıt etmesidir. Sheldrake'ın kitabı üzerine olan tartışma bilimin realitenin uygun ve çalışır bir tanımını verdiğini hatırlamamıza yardımcı olabilir ve belirli Şartlar içinde bu sonuç veriyor görünmektedir. Fakat mistik paranormal bir deneyimden daha çok ya da daha az sağlam veya gercek grnmeğmektedir.

BİLİMSEL YÖNTEMİN SINIRLARI

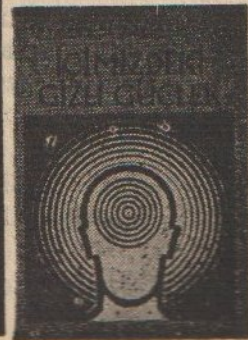
Sheldrake'ın kuramı, yalnızca meydana gelen olayın biçiminin tekrarlanmasıdır, olayın kökeninin tekrarlanması değildir. Bunu kabul eden ilk kişi kendisidir. Kken sorununun kuramla bir ilişkisi yoktur, her nasılsa metoda da uymaz. Orijinallik tanımıyla tekrar-

lanamayandır. Sheldrake'ın dediği gibi, *bilim doğadaki düzenli olaylara değinir, bağımsız olaylara değinmez*. Bu açık ayırım, hiçbir zaman yazılmamasına rağmen, benim zihnime göre Sheldrake'ın kitabının altında yatan fikirdir ve parapsikologlara açık bir mesajdır. *Bilimsel yöntemin sınırları vardır ve gerçeğin doğası, aslında bizim düşündüğümüz gibi değildir*. Bugünlerde böyle bir mesaj eşsiz değildir, fakat Sheldrake'ın bunun ifade ediş yöntemini oldukça değişik buluyorum. Sözden çok, önem verilmeyen olaylar ve tartışmadan çok, sessizlik aracılığıyla, geleneksel yöntemlerin ve sağduyu fikirlerinin derecelerini gösteriyor. Paranormal ve yaratıcılık alanlarına girmeyi arzu ettiğimizde baz bir araştırma yolu bulsak daha iyi olur.

Sheldrake'ın kitabındaki en büyük yenilik, meslekdaşlarını, dünya görüşlerini yeniden incelemeleri için teşvik edişindeki tavidir. Önerilen deneylerin başarılı olduğu ortaya çıkarsa, Yeni Bir Yaşam Bilimi'nin ardından Fareler ve Metal Eğenler (paranormal fenomenler) gelebilir. Bu bireylerin oldukları yere yaklaşmanın (kendi olduğu yere değil) değerini biliyor.

Bir madenciye, bilinen bir araç olan bir kürek verir ve onun yetkin olduğuna inandığı bir yöntemle derin kazmasını teşvik ederseniz bir kenara çekilip, kulaktan duymakla hiçbir zaman kabul edemeyeceği yeni bir iyileştirici maddenin kalın-tilarına vurduğunu seyredebilirsiniz. *Bu, küreğin bu maddeye ulaşmak için en iyi yol olduğu anlamına gelmez*, fakat durmadan bir sonuç verici olabilir. Benzer şekilde tanıdığımız bilim dilinde bilinen araçlar ve yöntem kurallarıyla, *Sheldrake meslekdaşı bilim adamlarını bugüne dek birçok kişinin sağma ya da olamaz dediği olayların ihtimaline izin veren deneyleri tasarlama ve kavramaya çalışmalarını teşvik etmektedir*.

Özetle, herhangi bir Yönteme ya da Yeni Yaşam Bilimi'nin metafiziğine dikkatini yoğunlaştırın ya da yoğunlaştırmasın, bu yeni bilim bir biçime ve eğitime dayanmaktadır. Sheldrake'ın çalışmalarını disiplinler arası bir açıdan görmek, bu görüşün ne şekilde olursa olsun değerini zayıflatmamaktadır. Tam tersine, böyle çok yönlü özellikleri olan bir kitap ciddiye alınmalı ve buluşları için övülmelidir. (FATE Dergisi Mayıs 1983 sayısından çevrilmiştir.)

İNTİHAR EDEN BİR ADAMIN

(Baştarafı 9. sayfada)
özelliklerini sorduğunda o, Ronaldo'nun arkadaşı olan kızın ismini verdi. Bu da Jachira'nın onyedinci yaşında hâlâ Ronaldo ile aynı periyotta davranış ve reflekslere sahip olduğunu gösteriyordu. Belki de evvelki yaşamında bile...

Bu olayın aydınlatılması, çeşitli açıklamalarla mümkün olabilir. Ronaldo'nun kız kardeşinin kızı olan Jachira, onun bazı karakter parçalarına ve davranışlarına sahip olabilir. Belki de doğumunun sebebi buydu. Buna rağmen görünürde gittikçe normale dönüyordu. Başka bir ihtimale göre küçük yaşlarında, amcasının ölümü hakkında bir çok olay duymuştu. Buna rağmen onun ebeveynlerinden hiçbir şey duymadığına inanılmaktaydı.

Araştırmacılar gerçekten de bu konunun ayrıntılarını görmek isteseler, Jachira'nın, anormal reaksiyonlarına, Ronaldo'nun ikiz kardeşinin ölümünde veya amcasının nişanlısı ile tanışmasında iki kere rastlayabilirler. Bundan ötürü bu olay, Crytonarrasia (gizli hatıralar) ya da genetik mirasla açıklanabilecek gibi değildi. Bunların hiçbirini olamazdı. Siz belki gözlerinizin rengini genetik miras olarak alabilirsiniz ama bütün anıları ve duyguları aynı yolla alamazsınız. Veya doğumunuzdan evvelki bir zamanda size verilmiş bir bilgiyi ansızın hatırlayamazsınız.

GENETİK MİRASLA AÇIKLANABİLECEK GİBİ DEĞİL

Ronaldo - Jachira olayı, daha önceden olmamış, akıl almaz bir reenkarnasyon gibi görünmektedir.

REENKARNASYONU

Olay, medyumun Martha'ya ve daha sonra da Martha'nın Jachira'ya açıkladığı gibi gerçekleşmiştir.

Her şey medyum tarafından önceden söylendiği gibi doğrulanmıştır. Ruhsal irtibatın yapıldığı 1956 Nisan günlerinden birinde Martha hamile kalmış ve yine ruhsal irtibatla söylendiği gibi çok zor bir hamilelik geçirmiştir. Doğan çocuk yine söylendiği gibi kızdı. Ve konuşabildiği andan itibaren kendisinin Ronaldo ile aynı varlık olduğunu isbat etmiştir.

Ama bütün bu tesadüfler, Jachira'nın önceki yaşamının tamamını ve davranışlarının nasıl olduğunu bilen Martha'nın, kızına bu bilgileri vermiş olmasından da kaynaklanabilir.

Bundan başka, önemli olan bir gerçek de, Jachira'nın hiçbir zaman Ronaldo'nun intiharını açıklamak yoluna gitmemiş olmasıdır. O, Ronaldo'ya bunu yapmalıydı. O, hiçbir zaman, bu konuda ebeveynlerine bilgi vermemiştir. Bu da Jachira'nın bilgisini annesinden telepatik yolla almış olabileceği ihtimalini tartışmayı mümkün kılar. Jachira'nın davranışlarının telepatik yolla değişebileceğini söylemek de mümkündür. Son zamanlarda Sovyetler Birliği'nde Leonid Vasiliev tarafından «Davranışların uzaktan kontrolü» konusu detaylarıyla incelenmiştir.

Ronaldo-Jachira olayı hakkında hiçbir teori, çok sayıdaki olay materyallerine önem vermekle izah edilemez. Buna göre geniş dökümanterli bu olay, şu iki ihtimali ortaya çıkarmaktadır.

(Devamı 18. sayfada)

Ç A Ğ R I

İnsanlar, size seslenmek istedim. Gittikçe koyulaşan bir çıkmazın karanlığında kaybolmadan önce, belki yapabileceğimiz bir şeyler bulunur diye.

Öyle bir girdapta kaybolmak üzereyiz ki, bizi oradan çekip çıkaracak hiçbir kuvvet bulunmayacak o anda.

Silkinelim, kendimize gelelim. Her şeyi kaybetmeden bir şeylerin ucundan tutup, varlığımızı sürdürmeye çalışalım.

Birbirimizi yemekten, birbirimize üzüntü vermekten kaçınalım. Görüyoruz; her şey büyük bir süratle yok oluşa doğru gidiyor. Ve bu, insanda başlıyor. İnsanca değerlerimizi yitirmeyelim lütfen.

Kendimizde başlayan çözülme, aileye, oradan cemiyete, oradan da devletlerin çökmesine kadar ulaşır. Bu çözülmeye tabiat da yardım eder (biz bu yolu seçersek tabii). Görüyoruz; iklimler değişiyor, büyük tabiat olayları oluyor ve peş peşe anlamsız kazalar meydana geliyor. İnsanlar ne için savaş-tıklarını bile bilmeden birbirini kırıyor. Hiç dönüp düşünüyor muyuz bundaki payımız nedir diye? Hiç düşünüyor muyuz bunlara sebep hep insandır diye?

Tüm tarih boyunca değerlerini yitirmiş toplulukların nasıl yok olduklarını, destanlardan, belgelerden ve din kitaplarından biliyoruz. Ve hâlâ göremiyorsak çevremizde olanları, değerlendiremiyorsak olayları, o zaman bilelim ki bizler için de son pek parlak değildir.

Bundan belki bir çıkış yolu bulabiliriz. Eğer tüm kalbimizle Tanrı'ya dönüp, eğer tüm yaptığımız kötülüklerden gerçek pişmanlık duyup, yeniden doğuşu öğrenebilirsek... Bencilce düşüncelerimizi kontrol altına alıp, bir diğer insan için yaşamaya başlayabilirsek... Bunu yapmaya çalışalım, kendimiz ve tüm insanlık için...

Aysel Ongun (Ankara)

Düşünenlerin Köşesi

Sonsuz Tekâmül

Merhaba... Sonsuz yıl önce neredeydik? Yok muyduk? Hiçbir şey yok olmaz, yoktan var olmaz diyor doğa yasası. Maddî bedenimizi oluşturan atomlar, sonsuz yıl önce de vardı kuşkusuz. Ama belki, madde öncesi ya da atom öncesi, bilmediğimiz ve bilemediğimiz bir yapıdaydılar.

Ya ruhlarımız? Onlar neredeydi sonsuz yıl önce acaba? Evrende toplam enerji sabittir diyor bir başka doğa yasası. Rabb'inin emirlerinden bir emir olan ruh, bizim beyutlarımızdan bakıldığında madde değil, olsa olsa enerjidir; kuşkusuz ne yaptığını bilen şuurlu bir enerjidir.

Nasıl madde; cansız madde, canlı madde olarak ikiye ayrılıyorsa, tıpkı bunun gibi enerji de; mekanik enerji, şuurlu enerji diye ikiye ayrılabilir. Nitekim hayvan ve insan canlılarının iradî davranışlarını sağlayan enerji, şuurla kullanılan enerjidir, şuurlu enerjidir, robot enerjisi değildir. Enerjiyi şuurlu kullanan insan ve hayvanların ruhları, bitkilere oranla daha gelişmiştir. Gün gelecek, bitki ruhları da gelişecektir. Sonsuz yıl önceki ruhumuz bu düzeyde değildi kuşkusuz.

Zaman ve mekânla sınırlı idrakimiz çerçevesinde dahi, madde öncesi halin maddeye, maddenin enerjiye, enerjinin şuurlu enerjiye ve onu şuurlu enerji üstü hale dönüştüğünü hissedebiliyoruz.

Tekâmül ne ola ki? Olgunlaşma, evrim... Kim olgunlaşıyor? Olgun olmayan varlıklar kuşkusuz. Belirli bir düzeyde olgunluğa erişenin, o düzeyde olgunluğa ihtiyacı yok artık. Daha üst düzeyde olgunluklara gereksinimi var. Kim tekâmül edecek? Yeterli olgunlukta bulunmayan ya da ham olan. Niçin? «Çiğdik, piştik elhamdülillâh...» diyebilmek için.

Sonsuz büyük kalitatif ve kantitatif duyuş'un, düşünüş'ün ve davranış'ın artık tekâmül etmesine gerek yok. Zaten o, sonsuz tekâmül düzeyinin ta kendisi... Kalitatif ve kantitatif sonsuz duyuş-düşünüş-davranış öyle bir değer mertebesindedir ki:

en küçük ölçüde dahi artırılması veya eksiltilmesi mümkün değildir. Bu nedenledir ki tekâmül; sonsuz küçük düzeydeki her zerrenin tabii halidir. Tekâmülsüzlükse, sonsuz büyük Rabb'in hal-i tabiisi...

Tekâmülü dar kapsamlı lineer bir kavram olarak düşünmemelidir. Her doğru parçasının bir başlangıcı, bir uzanımı, bir de sonu olduğu için tekâmül de zaman - mekan boyutlarında, başlangıçla, uzanımla, bitişle sınırlandırılır genellikle. Oysa tekâmül sınır tanımaz. Zamana ve mekânı kapsayan ve aşan bir olgudur tekâmül.

Tekâmül; bir dairenin sıfırinci derecesiyle, 360. derecesinin birbirine eşit olması gibi bir kavramdır. Bu anlayışta her an, hem başlangıç hem de son'dur. Her zerre, hem sonsuz küçük hem de sonsuz büyüktür. Eğer böyle olmasaydı, tekâmül kavramı zaman ve mekân sınırlarını aşamazdı. Tekâmül hem zaman ve mekânın içinde, hem de dışında olan, dur durak bilmeyen dinamik bir kavramdır. Bu nedenledir ki, ışığa koşan pervaneler gibi tekâmüle koşan ruh, Rabbi'nin emirlerinden bir emirdir.

Vicdan diyoruz; nedir vicdan? Vicdan; bencillik sencillik çatışmasının, kişinin daha önceki enkarnasyonlarıyla kazandığı potansiyele (muktesebata) göre dengelenmesidir. Vicdansızlık bencillik, vicdanlılık sencillik... Ben, sen diyerek, bir bütünü, bir birimi, kalitatif olarak bir kez 2'ye ve de kantitatif olarak kim bilir kaç kez, kaç dizi 2 kesre böldün? Tekâmül için alacağın alınca, çıkarmadan vargeçer, toplama yaparsın. Sen'den ben'i, ben'den sen'i çıkarmaktan usanır, ben'i ve sen'i biz'de toplarsın. Vicdan böyle tekâmül eder.

Vicdan duyuş'u belirler. Düşünüş de şuuru... Tabiri caizse tekâmül; kişinin duyuş potansiyeliyle düşünüş potansiyelini birleştiren doğru parçasının, vicdan (duyuş) eksenini etrafında yaptığı fiil (davranış) ile ölçülebilir. Duyuş (vicdan) ve düşünüş (şuur) yarıçapının her noktası kendi yörüngesinde birer tekâmül dairesi çizer.

Konsantré bağı şuur demek olan dikkat, yarıçapın katettiği tali daireler üzerinde kelebek gibi inişler çıkışlar yaparak uçuşur durur. Bağlı şuura ve onun lokal konsantrasyonu olan dikkate bel bağlanmaz sadece; şuuraltı, tekâmül sahasındaki süjenin kişisel duyuş-düşünüş-davranışlarını ve ortamdan gelen izlenimleri bir video kaset gibi objektif olarak kaydeder.

Çünkü, dünyaya geliş bir tediye fişiyle verilen avanstır bize. Ölüm bu avansın bir tahsil fişiyle geri alınmasıdır. Ahiret
(Lütfen sayfayı çeviriniz)

(Spatyom), tediye ve tahsil işlemlerinin mahsubunun yapılması hesabın tutturulmasıdır. İşte ahirette hesap tutturulurken en geçerli muhasebe kayıtları olarak bu video kaset kullanılır, gerektiğinde geriye dönüşler yapılarak kayıtlar tekrar tekrar yaşanır.

Kuşkusuz tekâmül küreseldir. Çünkü en gelişmiş şekil daire, en gelişmiş hacim küredir. Tekâmülümüzün yarıçapı, duyuş (vicdan) potansiyelimizle, düşünüş (şuur) potansiyelimizi birleştiren ilişki (doğru) dir. Peki bu yarıçapı vicdan eksenini etrafında hareket ettiren davranış (cehit ve gayret)in hızı ne olmalıdır? İçten gelen nefsanî arzuları tatmin etmeyerek onları, rahipler ve rahibeler gibi frenlemeli mi? Yoksa hipiler gibi alabildiğine tatmin mi etmeli? Oysa rahip tefritte, hipi ifratta, her ikisi de yanlış yolda...

O halde ne yapmalı? Tekâmül küresinin merkezi vicdan olduğuna göre, vicdan sesine kulak vermeli. Günlük yaşantımızın gürültüsü, patirtisi içinde dahi vicdanımızın sesini duymak hiç de güç değil. Hepimiz günde bir kez, yaşantımızın hızlı temposunu uyku öncesinde yavaşlatıyoruz. Öyleyse, o günün sabahından yatağımıza girdiğimiz ana kadar, günlük yaşantımızı sükûnetle gözlerimizin önünden geçirebiliriz. Bu gözden geçirme anında vicdanımız bir şey söylüyor mu? Vicdanımız bir şey söylemiyorsa mesele yok. Söylüyorsa ona kulak verelim ve söylediklerinin üzerinde duralım. Ancak, sonuca bağlamadan uykuya dalalım. Meseleyi şuuraltımızın değerlendirmesine bırakalım. Sabahleyin uyanınca aynı olayı tekrar gözden geçirelim. Vicdanımızın bu kez yapacağı eleştiriyi benimseyelim ve kendimize çeki düzen verelim.

Bu nefis muhasebesini her gün aksatmadan yaparsak, vicdanımızın sesini her gün daha fazla duyar, tekâmülümüzü doğal potansiyeli içinde ifrata ve tefrite kapılmadan hızlandırmış oluruz.

Allahısmarladık...

İNTİHAR EDEN BİR ADAMIN REENKARNASYONU

(Başararı 14. sayfada)

1 — Annenin arzu ve inançları, kızının davranışlarını büyük ölçüde onaylamıştır. Telepatik yolla bir baskı ve şartlandırma yapılmıştır.

2 — Ronaldo Barosso, medyumun da söylediği gibi yegeninin fiziksel formu ile yeniden dünyaya dönmüştür. (FATE Ocak 1985)

Çeviren: Nedim DAMOR

RUH VE MADDE YAYINLARI

P.K. 9 Beyoğlu - İstanbul — Tel: 143 18 14

Altıncı Duyunuzu Geliştiriniz : Prof. Dr. M. RYZL	650 TL.
Bedensiz Varlıklar ve Ruhsal Olaylar : A. YESARİ	650 TL.
Bilinmeyen Aşk : R. EMMANUEL	500 TL.
Buda'nın Öğretisi : P. CARUS	850 TL.
Büyük Kurtuluş : SUZUKİ	600 TL.
Dördüncü Yol : P. D. OUSPENSKY	500 TL.
Dogon'larda Sirius Gizemi : A. SALT	600 TL.
Geçmiş Yeniden Yaşadılar : H. WAMBACH	900 TL.
İçimizdeki Gizli Güçler : M. TECELİ	700 TL.
İpnozun Gerçek Yüzü : E. ARIKDAL	600 TL.
Hinduizm : Ş. NİKHİLANANDA	650 TL.
Mevlâna ve Medyomluk : R. SARUHAN	500 TL.
Mavi Ülke : W. T. STEAD	500 TL.
Medyomluk : J. L. HOMME - E. CASTLANT	700 TL.
Metapsişik Terimler Sözlüğü : E. ARIKDAL	900 TL.
Mısır'ın Ölüler Kitabı : A. CHAMPDOR	750 TL.
Olağanüstü Parapsişik Araştırmalar : OSTRANDER - SCHROEDER	750 TL.
Otuz Derste Ruhsal Güçleri Geliştirme : L. RAMPA	650 TL.
Parapsikoloji Dersleri : P. KRAFCHİK	700 TL.
Radyestezi : M. SANCAR	550 TL.
Ruh Fotoğrafçılığı	400 TL.
Ruhsal Güçleri Geliştirme Tekniği (Amona): M. DEWEY	500 TL.
Sovyet Rusya Ruhunu Arıyor : OSTRANDER - SCHROEDER	700 TL.
Şuuraltı Gücünü Geliştirme Tekniği : F. W. DOUCET	600 TL.
Şuuraltı Varlığı : G. GELEY	750 TL.
Thomas'ın İncili	550 TL.
Tekâmülcü Ruhçuluk : G. GELEY	600 TL.
Yüce Aklın Erdemi : Lao TZU	450 TL.
Zen Budizm Yolu : E. HERRİGEL	600 TL.
Ruh ve Madde Dergisi (Her ay yayınlanır)	250 TL.
Ruh ve Madde Dergisi Yurt içi abone bedeli	3000 TL.
Ruh ve Madde Dergisi Yurt dışı abone bedeli	6000 TL.
Ruh ve Madde Ciltleri (18, 19, 20, 21, 22)	2000 TL.
Ruh ve Madde Ciltleri (23, 24, 25)	3000 TL.
Planet Ciltleri (1, 2)	1500 TL.
Planet Ciltleri (ikisi bir arada)	2500 TL.
Te'epati Kartları (Beş ayrı şekil ve renkte düzenlenmiştir. Parapsikoloji derslerinin yararlı bir tamamlayıcısıdır)	250 TL.

● Sipariş tutarının üzerine % 20 PTT nakliye ücretini eklemeyi unutmayınız.

● Havale bedeli ödemeniz için posta çeki kullanınız.
Posta Çeki No: 168305

● RUH ve MADDE Yayınları P.K. 9 Beyoğlu - İSTANBUL

Spirit Aktüalite

Zaman Kayması

• E. Squire Kennedy

1969 yazında, New Orleans'tan eski bir arkadaşım, Grace Granger ile birlikte Güney Avrupa turu nedeniyle yurt dışındaydım. 14 Ağustos'ta, önceki gün New Orleans'tan gelen arkadaşım, Meksika Körfezinde patlamak üzere olan bir fırtınadan söz etti. Fakat fırtına hakkında az konuştu. O da benim gibi düşünüyordu. Çünkü ekvatorial fırtınalar bu mevsimde oluşuyordu. Deep South'da yaz, hortum mevsimidir. Buna rağmen Westminister otelinin lokantasında sakin bir şekilde yemeğimizi yerken şef garson biraz endişeli bir şekilde yanımıza geldi. (New Orleans'tan geldiğimizi biliyordu.) Hortum'un üzerimize doğru gelmesinden dolayı çok üzgün olduğunu söyledi. Akabinde de fırtına hakkında az bilgimiz olduğunu zannederek sakin bir şekilde söylediklerinin önemli olmadığını, fırtınanın muhakkak hafifleyeceğini söyleyerek konuyu hemen değiştirdi ve Paris'in büyüklüğü güzeliklerinden söz etmeye başladı. Grace ve ben yeteri kadar dinlemiştik. Yine de biraz tedirgin olduk. Ve bütün öğleden sonrayı korkuyla geçirdik. Hatta Eyfel Kulesi'ne olan turumuz bile evde neler olduğu şüphe hesini yok edemedi. Akşam olunca

fırtına hakkında birşeyler öğrenmeye karar verdik. 20.30 sularında bir haber alabilmek umuduyla otelin yanındaki gazeteciye gittik. Mamafih gazeteci ancak sabahleyin geldiğimizde olayla ilgili güvenilir bilgi edinebileceğimizi söyledi. Teşekkür edip geriye döndüğümüzde, parlak bir şekilde aydınlatılmış bulvarı kıyasla, caddenin diğer tarafının kötü aydınlatılmış ve karanlık olduğunu farkettilik. Aniden iyi giyimli diyebileceğimiz bir adam belirdi. Doğrudan doğruya benimle konuştu. «Saticıdaki konuşmalarına kulak misafiri olmuş olmalı» diye düşündüm. Adam, «Madam! New Orleans'tan mısınız?» diye sormaya girdi. «Evet» diyerek cevapladım. Daha sonra devam etti: «Korkularınız sona erdi. Rüzgâr Louisiana sahillerinden Missisipi eyaletine doğru gidiyor.» Merakla bu haberi okuduğu gazeteyi hangi bayiden aldığını sordum. Gazetede okumadığını söyledi. «Fakat bu haberi nereden aldınız bayım?» dediğimde «radyodan» diye cevapladı.

Ona teşekkür ettim ve minnettar olduğumu da ekledim. Yabancı geldiği yönde geriye dönerken gazeteci başını çevirip gülümseyerek «şanslısınız madam» dedi. «Böylece bir haber alabildik.» Artık Cafe de la Paix'de bir fincan kahveyle rahatlamaya ihtiyacımız vardı. Bu arada saat dokuza çeyrek kala yapılar hasar beyanında yangının sebep olduğu felâket bize kadar ulaşmamıştı. İki gün sonra Milano'ya vardığımızda ayrıntılı bir telgraf

aldık. Fırtına, Missisipi kıyılarında telâfisi imkânsız acılara sebep olmuştu. Pazar akşamı 20.30 da yabancıyla kısaca konuşmamızdan yedi saat sonra, olay meydana geliyordu. Bu sırada New Orleans'ta saat öğleden sonra 13.30 civarında idi. Hortum Missisipi civarında odaklanmıştı. New Orleans en kötü ihtimale karşı uyarıldı. Şehre alarm veriliyordu, çünkü CAMILLE'in (*) yüzylimızın en şiddetli fırtınası olduğu söyleniyordu. Bir saat sonra rüzgâr batıya doğru yön değiştirdi ve Missisipi kıyılarına felâket getirdi. O sırada Paris'te saat 20.30 değil, 15.30 sularıydı. Yedi saat önce fırtınanın yön değiştireceğini radyo önceden söyleyemezdi. Bu mantıklı bir açıklama değildi. Yakışıklı tertemiz giyinmiş yabancı bize gerekeni söyledikten sonra, süratle geldiği gibi karanlığa döndü. Biliyoruz onu gördük, biliyoruz onunla konuştuk, biliyoruz fırtınaya dair olanları yedi saat öncesinden doğru olarak bildi. Fakat bilmiyoruz nasıl ve niçin...

TELEPATİK RÜYA

Selection du Reader's Digest'in Fransızca baskısının bir sayısında Esse Campbell'in ilginç bir makalesine yer verilmiştir. *Kedisini kaybeden yazar, bir bayan dostuyla aynı anda, aynı kabusu görmüştür*; buna göre kedisi büyük bir tehlikeyle karşı karşıyadır. Tanınmış bir pa-

(*) Genellik'e Güney Amerika'nın Florida dolaylarında oluşan fırtına'lar şiddetini artırarak hortuma dönüşürler. Bu fırtınalara bazı ünlü kişilerin adları verilir ve o fırtına o isimle anılır. CAMILLE de bunlardan biridir.

rapsikologun öğretti üzerine her iki dost, kediyi telepatik yolla çağırma amacı güden bir aktif meditasyona başvurmak üzere bir araya gelmişlerdir. Birkaç saat sonra makalenin yazarı olan bayanın içini karşı konulmaz bir dışarı çıkma arzusu kaplamış ve o da evden çıkıp bir süre yürüdüktan sonra girişi «yasak» ibaresiyle yasaklanmış olan bir yolun ağzında durmuştur. Mantığı «daha ileriye gitme» DDİ algısı ise «gir» demektir. Ve kedinin vola dalmıştır. Bu kez DDİ algısı «Çağır!» uyarısında bulunmuş, o da çağırılmış ve ısık çalmıştır. Çağırısına bir kadın sesi cevap vermiştir: «Siyah bir kedi mi arıyordunuz?» Ve böylece kayıp kedi, duylar dışı (exta - sensoriel) idrak sayesinde bulunmuştur. (Renaître 2000, Sayı: Mart - Nisan 1977 s. 76)

DR. ROBERT KOCH'UN İKİNCİ HAYATI

İngiliz asıllı bir şifacı - mediyom olan Brighton'lu Tom Pilgrim, Nobel Tıp Ödülü sahibi olup 1910'da vefat etmiş bulunan ünlü Alman hekimi Robert KOCH'a aracılık ettiğini ifade etmektedir. Tom Pilgrim şu anda İngiltere'nin en etkili spiritüel şifacılarından biri olarak kabul edilmektedir. Kendisi, evinde bir hastayı tedavi ederken arkasında hep Robert KOCH'un nefesini hissetmektedir. Hastalarına uzaktan da aynı etkinlikle şifa verebilmektedir. Fakat kendisine yöneltilen her türlü methiye ve teşekkürü reddetmekte ve hastalarına «Dr. Robert»e teşekkür etmelerini önermektedir.

Tom Pilgrim'in medyomluğunun öyküsü de diğer birçok mediyomun (Devamı 29. sayfada)

Söze Gelenler

MEHMET SANCAR

Spiritüel Açıdan Dinsel Yorumlar: 16

Büyük Savaş

“Kendini Bilmek İçin Mücadele”

Derginizde yer alan bir bölümde, «Dinde zorlama yoktur. (Bakara 2/256.)» denilirken; Fetih 48/16. ayette: «Ey Muhammed! Bedevilerden geri kalmış olanlara de ki: «Güçlü, kuvvetli bir millete karşı, onlar müslüman olana kadar savaşılmaya çağrılacaksınız. Eğer itaat ederseniz, Allah size güzel ecir verir, ama daha önce döndüğünüz gibi yine dönecek olursanız, sizi, can yakarı bir azaba uğratarız» deniliyor.

Genç bir kardeşimiz, bu çelişkinin açıklanmasını istiyor.

— «Ey Muhammed! İnananlara, en şiddetli düşman olarak, insanlardan Yahudileri ve Allah'a eş koşanları bulursun. Onlardan, inananlara, sevgice en yakın, «Biz Hıristiyanız» diyenleri bulursun. Bu, onların içinde bilginler ve rahipler bulunmasından ve büyüklük taslamamalarındandır. (Maide 5/82.)» de böyle denilirken, aynı surenin 51. ayetinde de şöyle deniliyor: «Ey inananlar! Yahudi ve Hıristiyanları dost olarak benimsemeyin; onlar, birbirlerinin dostudurlar. Sizden kim, onlara dost olursa, o da onlardandır. Allah, zulmeden kimseleri doğru yola erdirmez.»

Aynı genç Hıristiyan kardeşimiz, bu ikinci çelişkiyi de: «Allah'ın neden önce (Müslümanlar için), sizi en çok seven Hıristiyanlardır, de-yip; sonra da: Onlarla dost olma-yın, demiş! Bir türlü anlayamadım!?» diyerek belirtiyor... Ve soruyor...

— Çelişki olarak gözüken bu sözler acaba gerçekten çelişki midir? Değilse, gerilerinde saklı olması gereken gerçekler nelerdir?

Çelişki olmasını düşünemeyeceğimize göre, bize çelişki olarak gözükenleri araştırmaya çalışalım.

«Bedevilerden, geri kalmış olanlara (Hudeybiye'den geri kalmış olanlara) de ki: «Güçlü, kuvvetli bir millete karşı, onlar Müslüman oluncaya kadar savaşılmaya çağrılacaksınız...»

Müslümanlığın yayılışını, tarihsel gelişme içerisinde izlemeye çalışırsak görürüz ki, bu ayeti içeren Fetih Suresi, Hz. Muhammed (ve O'na inananlar) henüz Medine'deyken nazil olmuştur. Ve «Hudeybiye Barışı»nın, aslında Müslümanların ilk zaferi olduğunun müjdecisidir.

Bu ilk zaferi, büyük bir yayılışın izlediği bilinen gerçeklerden-

İran'ın, Bizans'ın, Müslümanlığın etki alanına girdiği, Müslümanlığın hızla bu ülkeler boyunca yayıldığı, İslâm Devletinin giderek büyüdüğü tarih içinde görülen hakikatlerdir...

Tarihsel gelişim izlenirse, Müslümanların, kendi ırkdaşları dahil, hiçbir millete, kendilerini savunma dışında saldırmadıkları görülür. Yani, daima savunma savaşları yapmak zorunda kalmışlardır...

«Onlar Müslüman oluncaya kadar savaşmaya çağrılmak» sözünü alıp, tarih içerisindeki Müslüman savaşlarına uygulamaya çalışalım: Müslümanların hangi milletle olan savaşımı önce başlattığını söyleyebiliriz? Biz, böyle bir tarihsel bilgiye sahip değiliz. Aksini söyleyebilecek varsa, bildiklerini tarihsel gerçeklerle ortaya koysun, tartışalım...

İslâmiyet, yalnız Arap Milletine inhisar ettirilmek üzere indirilmiş bir din değildir. Bunun için de bütün milletlere, Müslüman olmaları için çağrıda bulunulmuştur. Fakat bu çağrılar, hiçbir zaman zorlama niteliğinde yapılmamıştır...

İslâm devletinin büyümesinden elbet rahatsız olanlar mevcuttu... Onların rahatlarının bozulmuş olması, rahatlarını bozanlara karşı, onları tedbir almaya zorlamış... Bu tedbirler de giderek Müslümanlara karşı husumeti, dolayısıyla saldırıları körüklemiş... Ve saldırıya uğrayan Müslümanlar da bu saldırıları, İslâmiyet lehine değerlendirmişlerdir. Örneğin, her türlü haksızlığın kol gezdiği bu ülkelerde hâkimiyet kuran İslâm Adaleti, Müslümanlığın hızla yayılmasına

yetmiştir.

Eğer Müslümanlığın zorla kabulü esas olsaydı, Hz. Ali'ye atfedilen şu olayın, bugüne kadar hikâye edilmesine gerekçe ne olabilirdi?

Düşmanını öldürmek üzere bulunan Hz. Ali'ye, o savaş psikolojisi içerisinde, kendilerini savunmak için döğüşmek, öldürmek zorunda bulunanlardan biri durumunda bulunan Hz. Ali'nin yüzüne, Hz. Ali tam hançerini saplarken hasmı tükürür. Hz. Ali, onu öldürmekten vazgeçip, «Kalk ayağa!» der. «Şimdi seni öldürürsem, yüzüme tükürdüğün için, kendi adıma öldürmüş olurum. Halbuki ben seni, Müslümanlığın düşmanı olarak öldürüyordum. Yüzüme tükürünce iş değişti...» der ve serbest bırakır. Bu durum karşısında şaşkına dönen hasmı, nedenini sorar ve aldığı cevaplar ve geçirdiği şaşkırtıcı olay, onu çok etkiler... Ve hemen Müslüman olur! Bu olayın neresinde zorlama düşünebiliriz ki? Savaş halinde birisinin, son anda, hele yüzüne tükürdüğü için hasmını öldürmekten vazgeçmesi, hangi savaş psikolojisi ile açıklanabilir acaba?

«Güçlü, kuvvetli bir millete karşı» sözünü de, «Türklerin İslâmiyeti kabulü» tarzında yorumlayanlar mevcut... Eğri veya doğru; ama gerçek olan şu ki, savunma savaşları, Müslümanlar için daima hasmı tarafından savaşa çağrıdan doğmuş, her savunma zorunluluğu da İslâmiyetin lehine olmuştur...

Bu açıklamalar, «savaşa, cihada çağrı» sözünün ilk etaptaki görüntüleridir. Asıl savaş, örneğin, İslâm Adaletinin tahakkukunda gösterilen cehit ve çabaların zaferleriyle sonuçlanan savaşlardır. Bu-

nun aksi vaki olsaydı, ne o güçlü Müslüman Arap Devleti kurulabilirdi, ne de altı asır, üç kıt'ada hükümran olan Osmanlı Devleti varolabilirdi.

Nefsiyle olan savaştan galip çıkan bir kimse (bu savaşı yapanlar başka din mensupları, hatta dinsiz de olsalar) gerçek Müslüman sayılır. Çünkü dinler, bu savaşta kolaylaştırılan bilgileri getirirler... İslâmiyet de, son din olarak, hepsinin icmâlini birlikte getirmiştir...

Asıl savaş, nefsimizin efendisi olabilme savaşıdır. Bu savaşın muzaffer kişileri çevrelerindeki pek çok insanı etkilerler... Müslüman yapmak için insanları savaşla zorlamanın anlamı, bu etki yanında nedir ki?

«İnananlara, en şiddetli düşman olarak, insanlardan Yahudileri ve Allah'a eş koşanları bulursun. Onlardan, insanlara, sevgice en yakın, «Biz Hristiyanız» diyenleri bulursun. Bu, onların içinde bilginler ve rahipler bulunmasından ve büyüklük taslamamalarındandır. Peygambere indirilen Kur'an'ı işittiklerinde, gerçeği öğrenmelerinden gözlerinin yaşla dolarak «Rabb'imiz! Biz inandık. Bizi de şahidlerden yaz...»

«...Allah, zulmeden kimseleri doğru yola erdirmez.»

Gerek Maide Suresinin 82. ve gerekse 51. ayetlerinde geçen «düşman ve dost» sözleriyle ilgili ve ilişkili gözükten ifadeler, bütünüyle tetkik edilirse, açıkça görülür ki, Yahudisi de, Hristiyanı da aslında birer örnektir. Asıl kastedilen, bu örnekleri işleyenlerle belirtilmeye çalışılan, insanı saptırıcı davranışlardır. Bu da Allah'a eş koşmak kendi inancı dışındakileri hor gö-

rerek onlara zulmetmektir. Hoş görüyle hareket eden kim olursa olsun, saptırıcı bir zorlama, fiil içerisinde bir tahrik olmayacağına göre böyle bir kimsenin düşmanlığından söz edilemez. Hele Kur'an'ı da Allah Kelâmı kabul edecek kadar bilgili, hikmetli, uyanıksa o kişi ister Yahudi olsun ister Hristiyan olsun, Müslümanın dostu olabilir ancak...

Tarihsel gelişimi içerisinde bu ayetler izlenirse görülür ki, buradaki ifadelerin bozulan ahidlerle ve ahde vefa gösterenlerle yakın ilişkileri vardır. Yani, bir takım menfi ve müspet olaylardan sonra, örnekleriyle dinsel bilgiler verilmeye çalışılmıştır.

Örneğin, *«güçlü, kuvvetli bir milleti, Müslüman edinceye kadar savaşmak»* güçlü ve kuvvetli olanların bu safa çekilebilmeleri için gösterilmesi icabeden cehti, çabayı ifade eder...

«Allah'a eş koşanlarla, Yahudi ve Hristiyanlarla dost olmamak» bu davaya karşı olanlarla, bu davada saptırıcı, engelleyici rol oynayanlarla dost olmamak anlamında mütalaa edilmelidir. Genelleştirip, bütün Yahudileri, bütün Hristiyanları bu gözle görmek yanlışdır.

Gelecek yazımızla bu konuyu kapatmadan önce, şunu belirtelim ki, bir ayetin yorumunda, tarihsel olaylar, o olaylarla ortaya çıkan ihtiyaç ve bu ayetlere yakinen muhatap olanların durumları, ortamları gibi pek çok faktörler hesaba katılmalıdır. Ve en önemlisi, ruh ve madde ikilisinin evrenle olan ilişkisi, bağı çok iyi kurulabilmiş olmalıdır. İnsanın şu dünyada bulunuş amacı kestirilmeden söylenecek her söz yakıştırmadır...

KURGU-BİLİM

M. ALİ USTA

(Geçen sayıdan devam)

Uzun konuşmalardan sonra Demokritüs'ün yanından ayrılarak kendisini Abdera'ya çağıran kişilere gitti ve Demokritüs'e olan hayranlığını belirtti. «Eğer burada delilik söz konusu ise bunu Demokritüs'de değil, kendinizde arayın» sözleriyle kasaba halkını şaşkınlık içinde bıraktı ve Abdera'dan ayrıldı.

(Herhalde halk, «Biz de akıllı adamdır diye Hippokrates'i getirttik, meğer o Demokritüs'ten daha deliymiş!» diye düşünmüşlerdir.)

DEMOKRİTÜS ATOMCULUĞUN KURUCUSUDUR

Felsefesinde Elea'lıların öğretisini çıkış noktası olarak almıştır. Bu öğretiyi şunu öğretmekteydi: «Hiç bir şey yoktan var olmaz, hiçbir şey yokluğa dönüşemez.» Ancak Demokritüs varlığın tek ve hareketsiz olduğu fikrini reddetmiştir. Hareket ve çokluk evren içindeki olayları açıklamak için gerekli olduğuna göre ve mekân olmaksızın varlık mümkün olamayacağına göre, varlık kadar çokluğun da mevcudiyetinin gerekli olduğunu ileri sürmüştür. Varlık bütünlüktür, var olmamak ise boşluktur. (Yani içinde sonsuz sayıda atomların hareket ettiği sonsuz mekândır.)

Demokritüs böylece, Elea'lıların tek bir varlık kavramı yerine, sonsuz sayıda atomları getirmiştir. Ona göre evren atomlardan,

bir de atomlara hareket olanağı sağlayan boşluktan meydana gelmiştir.

Bu atomlar ebedidirler ve görünmezler. Son derece küçüktürler: O kadar küçüktürler ki, daha ufak parçalara bölünemezler. Atomlar yapıcı aynıdır, tamamen sıkışmış ve tok durumdadırlar. Daha fazla sıkıştırılamazlar, gözenekleri yoktur ve işgal ettikleri alanı tamamen doldururlar. Atomlar sadece biçimleri, boşluk içindeki yerleri ve düzenlenişleri, büyüklükleri, ağırlıkları ve hafiflikleri bakımından birbirinden ayrılırlar. Görünen evren içindeki bu varlıklar, bu değişik büyüklük ve biçimlerdeki atomlardan teşekkül etmiştir.

Atomlar ebedidirler ve hep vardır. Atomlarda olabilen tek değişiklik, hareket, yani yer değiştirilmedir. Demokritüs'e göre atomlarda ve atomlardan meydana gelen gerçek varlıklarda, renk, ses, sıcaklık, soğukluk gibi nitelikler yoktur. Renkleri görmemiz, sesleri işitmemiz, sıcaklığı hissetmemiz, tatlıyı ve acıyı tatmamız sadece duyu yanılmasıdır. Duyular asıl gerçeği, yani nesnelere artık bölünmeyen son parçalarını, yani atomları bilebilecek kadar keskin değildir. Atomların nitelik bakımından farklılıkları sadece görünüştedir. Bu nitelikler atomların çeşitli şekiller ve bağlantılarının duyularımız üzerindeki farklı izlenimlerine bağlıdır. (Lütfen sayfayı çeviriniz)

olarak değişirler.

Gerçekte var olan sadece atomlar ve boşluktur. Yani su ve demir atomları gerçekte birbirinin aynıdır. Ancak su atomları pürüz süz ve yuvarlak olduklarından, birbirleri üzerine kenetlenmezler ve yuvarlanırlar. Oysa demir atomları sert, sivri ve pürüzlü olduklarından birbirlerine yapışırlar ve sert bir cisim meydana getirirler.

Bütün fenomenler aynı ebedi atomlardan yapıldıklarından hiçbir şey kelimenin gerçek anlamında mevcut olamaz veya yok olmaz. Bununla beraber atomlardan teşekkül eden maddeler artmak veya eksilmek, var olmak veya yok olmak, başka bir deyişle doğmak ve ölmeye mahkûmdurlar. Bu atomların hareket etme özelliğindedir.

Demokritüs kendinden öncekilerin akıl, sevgi, nefret veya başka bir nedenle açıkladıkları doğal olaylara «gereklilik» kanunlarını getirmiştir. Ona göre her şey sadece mekanik bir düzenle, yani tesadüflere bağlı olmayan bir düzenle açıklanabilir.

Demokritüs evrenin oluşumunu şöyle açıklamıştır:

Atomlar bastan beri hareket halindedirler. Bu hareketler her yönedir. Atomlar kendiliklerinden hareket ederler, bazılarının hareketi yavaş bazılarının ki ise hızlıdır. Bu onların ağırlıklarıyla ilgilidir. Boşlukta çeşitli hızlarda hareket eden atomlar, uzayın büyükçe bir yerinde karşılaştınca, burada bir yığılma ve sonuç olarak da çarpışmalar olmuştur. Bu çarpışmalardan bir çevrinti meydana gelmiş, bu sırada birbirine ben-

zer atomlar bir araya gelerek birleşmişler ve cisimleri ve dünyaları oluşturmuşlardır. Kaba ve ağır hareketli atomlar ortada toplanıp toprağı meydana getirmişler, ince ve hızlı hareket eden atomlar yukarıya doğru itilip suyu ve havayı oluşturmuşlardır.

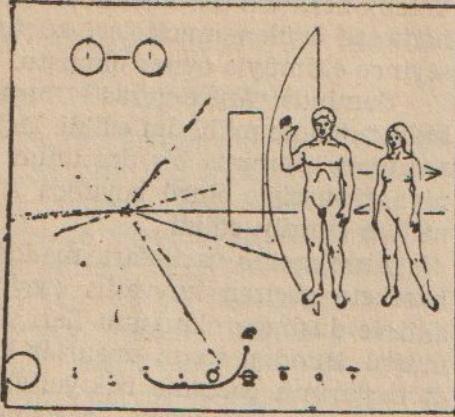
Bu oluşum herhangi bir amaçla veya tesadüfen meydana gelmemiştir. Bu bir zorunluluk sonucudur. Yani doğa ve atomların normal zorunlu bir gelişimidir.

Demokritüs «oluş» da tesadüf kavramını kesinlikle reddeder. Ona göre, tesadüfen sözünü etmemiz sadece bilgisizliğimizdendir. Bir olayın nedenini bilmezsek bunu tesadüfe bağlarız.

PYTHAGERAS

Pythagoras M.Ö. 582 yılında Sisam Adası'nda doğdu. Henüz 19 yaşında bir delikanlı iken içinde yaşadığı dünyanın harikalarını görmek üzere yola koyuldu. Önce Babil, oradan Hindistan'a geçti. Mısır'a uğrayıp Yunanistan'a geldiğinde yaşı elliüç olmuştu. Doğuda geçen bu 30 küsur yıl içinde eğer ölüp gitmiş olsaydı belki de dünya Pythagoras adını hiç işitmeyecekti. Fakat Pythagoras yaşıyordu. Yurda dönmüş, bitip tükenmeden konuşmaya koyulmuş, çevresinde bir kardeşlik yaratmış ve adını ölümsüzleştirmiştir.

Pythagoras müridlerini (öğrencilerini) eğitti ve yorulmak bilmeden konuşarak, çok sevdiği o mistik felsefeyi kendisini dinleyenlere nakletti (öğretisine felsefe diyordu, çünkü o zamanlarda fizik veya astrofizik yoktu). Pythagoras'ın kurduğu sistem, Kopernik zamanına kadar dünyanın işittiği en iyi ve geçerli sistem olarak kaldı.

Pythagoras, dünyanın yuvarlak olduğunu ve uzayda asılı durduğunu, sabit olmayıp, hestia denilen ve görünmeyen, merkezi bir ateşin çevresinde dolandığını söylüyordu. Böylece ilk kez dünya evrenin merkezi olarak düşünülme-ten çıkmıştı. Bu merkezi ateş güneş olamazdı, çünkü Pythagoras'a göre güneş de hestia'dan gelen ışınların yansımısıyla aydınlanı-yordu. Bu merkezi ateş etrafında batıdan doğuya olmak üzere, diğer gök cisimleri güneş ay ve gezegenler de dönmekteydi. O devirde dünyanın dümdüz bir tepsi gibi olmadığını ve sabit durmayıp döndüğünü söylemek, kim olursa olsun gerçekten büyük bir cesaret işiydi.

Bütün bu gök cisimleri, uzaydaki bu hareketleri sırasında (hızlı hareket eden her cisim gibi) bir takım sesler çıkarmakta idiler. Bu sesin yüksekliği, yıldızların merkezi ateşe olan uzaklıkları ile orantılı olarak düşünülüyordu. Böylece göklerin de bir musikisi olduğu ileri sürülüyordu. Ancak bu sese çok alışkın olduğumuzdan, göklerin bu musikisini işitemiyorduk. Başka bir görüşe göre ise sıradan ölümlüler bu müziği işitemezlerdi.

Ve yine Pythagoras'a göre ev-

ren, kısaca bir müzik gamı, bir sayılar uyumudur. Pythagoras sayıların özü olarak Bir'i kabul etmiş ve Bir'i diğer bütün sayıların temeli olarak görmüştür. Bu görüş mantıklı olarak şu öğretiyi işlemektedir: Her şey (bütün varlıklar) Bir'den meydana gelir. Tanrı her şeyden meydana gelir ve her şeye hareket verir. Tanrı her şey demektir, fakat aslında Bir'dir (Tek'dir.)

Pythagoras'ın ölüm tarihi pek kesin olarak bilinmemekle beraber M.Ö. 5. yüzyıl başlarında öldüğü sanılıyor. Pythagoras ölmüştü, fakat öğretmen olarak hâlâ yaşıyordu. Kırk yıl boyunca dostları Pythagoras'ın öğretilerini yaymaya devam ettiler. Sokaktaki adama göre Pythagoras'çılar acaip kişilerdi. Bu nedenle de onlardan nefret ediliyordu. Kendilerinin Tanrı'ya inanmadıkları, yani münkir oldukları iddia ediliyor ve ortalıkta buna benzer daha da kötü söylentiler dolaşıyordu. Akıllı ve bilge kişilere göre eski tanrılar yok olmaya mahkûmdu, oysa alelade halk için tanrılar bütün tazeliklerini muhafaza etmekteydiler.

Ayak takımı, bu yığınla tanrıların varlığından şüphe etmeye cesaret eden bu bilge kişilere daha fazla tahammül edemedi. Pythagoras'çılar kendi içlerinden birinin evinde toplanma ve tartışma alışkanlığında idiler. Toplantılarında, ustalarından söz ederlerdi. Onun kuramlarını tekrarlarlar ve öğretilerini daha fazla yaymak için planlar yaparlardı.

Fakat Zeus'a tapanlar için bu toplantılar lânetli idi.

Bu münkirlere daha fazla müsamaha edilemezdi. Bir gün bütün

(Lütfen sayıyı çeviriniz)

dostların toplandığı evin çevresinde bir çapulcu kalabalığı birikmişti. Kalabalık artınca kapıyı kırıp içeri girdiler ve evde bulunanların tümünü öldürdüler. Elliden fazla parçalanmış cesedin bulunduğu ev yakıldı.

Halk Pythagoras'çılara karşı büyük bir kinle doluydu, çünkü kendi anlamadıkları şeylerden bahsediyorlardı. Bu konuşulan konular onlar için bir kurgu bilimdi, ancak toplum bunları gelecekte anlayabilecek ve kabul edebilecekti. Oysa Pythagoras bunları yüzlerce yıl erkenden açıklamıştı, o halde cezasını çekmeliydi.

Pythagoras Okulu işte böyle sonuçlandı. Ügrunda bu cinayetlerin işlendiği Olimpos tanrıları yok olup gittiler. Bu tanrılardan sadece birer efsane kaldı. Oysa Pythagoras hâlâ yaşıyor. Bugüne değin Pythagoras'ın dizi dibine milyonlarca öğrenci oturmuş ve oturmaya da devam edecek. Belki de bu öğrenciler arasında «göklerin müziğini» işitecek ölümsüzler de bulunacak.

ANAXAGORAS

M.Ö. 500 yıllarında doğan Anaxagoras'ın hayatının ilk kırk yılı karanlıklar içindedir. Epeyce seyahat etmiş olması muhtemeldir. İlk olarak M.Ö. 460 sıralarında Atina'da görüldü.

Devrin popüler din anlayışına karşı olmasa bile, dinle ve tanrılarla bir yakınlığı yoktu. Bu ise insanlık tarihinin hangi devrinde olursa olsun, tehlikeli bir durum olarak algılanmıştır. Alelade halk, tanrıların inkârına hiçbir vakit müsaade ve müsamaha etmemiştir. Anaxagoras güneş ve ayın taş ve topraktan meydana geldiğini söylediğinden bir küfürbaz olarak kabul edildi.

Üstelik herkesin dilinden düşmeyen, herkesçe övülen mucizeleri küçümseyince ölümüyle oynar olmuştu.

Sonunda Anaxagoras tutuklandı ve ölüme mahkûm edildi. Daha sonraları tanınmış bir dostunun aleyhine girmesiyle ömrü boyunca Atina'dan sürgün edildi.

Anaxagoras varlıkları, maddeyi harekete geçiren kuvvetin (şeyin) akıl ve düşünce olduğunu ileri sürmüştü. Bundan sonra unsurlar kendi başlarının çaresine bakıyorlardı. Bu unsurlar sonsuzdur, değişmezler ve yok edilemezler. Bu fikir modern bir görüşe yol açmıştır. Ayrıca Anaxagoras atom kuramına doğru ilk adımı atmıştır. Şöyle ki: «Kaos içinde akıl tarafından harekete geçirilen sonsuz küçüklükte parçacıklar vardır. Bunlar sonradan, iç cazibe (çekim) sayesinde birleşerek görünen evreni teşkil eden maddeleri meydana getirirler» der.

Güneş, ay ve yıldızların dönme şiddetiyle dünyanın da ait olduğu müşterek bir merkezden koştüğünü söylediğinde Anaxagoras, Kant ve Laplace'a ün kazandıran kuramın adeta öncülüğünü yapmıştır.

Pythagoras gibi, Anaxagoras'da ayın yansıyan ışıkla aydınlandığını söylemiş ve ay tutulması sırasında dünyanın ay ile güneş arasında olduğunu belirtmiştir. Yine Galile'ye de öncülük etmiş, ay yüzeyinde de dünyamızdaki gibi dağlar ve vadiler bulunduğunu ısrarla ileri sürmüştür. Dünyanın oluşum tarihinde büyük devreler olduğunu ve asırlar boyunca, yeryüzü küresinin ateş ve sel yüzünden büyük değişimler geçirdiği görüşünü savunmuştur.

(Devam edecek)

DR. ROBERT KOCH'UN İKİNCİ HAYATI

(Baştarafı 21. sayfada)

yomunkine benzemektedir: Daha çok çukukten bile durugörü ve duruşiti medyomuydu. «Dr. Robert» ile ilk ilişkisi 36 yaşındayken başlamıştır. 1946 yılında Brighton caddesinde yürürken adını heceleyen bir ses işitmiştir. Bunun üzerine gözlerini yukarı doğru çevirince açık mavi gökyüzünde çok belirgin bir biçimde, çok büyük bir yıldızlı haç vizyonu görmüştür. Üç ay sonra da yatağının ayak ucunda bir insan formu belirmiş ve meçhul form ona dik dik bakınca Pilgrim, daha önce gördüğü yıldızlı haç ile bu yeni durumun ilintili olduğunu ve de haçın, kendisini bekleyen yeni görevi sembolize ettiğini anlamıştır.

Meçhul adam ona ikinci bir kez daha görünmüş ve adının «Dr. Robert» olduğunu söylemiş ardından da K-O-C-H sözcüğünü hecelemiştir. En sonunda ise Tom Pilgrim'i medyom olarak kullanmak istediğini belirtmiştir. Bu açıklama, çalışmalarını derin trans halinde yürüten Jesse Thomas adlı bir başka şifacı - medyom tarafından da onaylanmış ve doğrulanmıştır: Bu medyom aracılığıyla şifa sunan varlık «Dr. Robert»den başkası değildir. Bu medyom, Pilgrim'i mide ülserinden kurtarmış ve tedavi sona erdiğinde de, halen yürütmekte olduğu bu görevi bir gün onun (Pilgrim'in) devralacağını söylemiştir. Nitekim Jesse Thomas'ın ölümünden sonra durum onun söylediği gibi gerçekleşmiştir.

Tom Pilgrim bugün Brighton'

un sakin bir kenar mahallesinde, sayıları her gün daha da artan hastalarıyla meşgul olmaktadır. Çalışmaları dış ülkelerde de ve özellikle —1979 yazında gösteri amacıyla gittiği— Kanada'da yankılar uyandırmıştır (Freiburg I.B. Renaitre 2000, Sayı: Mart-Nisan 1980, 83)

YERİNDE UYARMA

1960 yılının ortalarında annem Narguarite bana doğum günüm nedeniyle bir saat hediye etmişti. Annem ölünceye kadar saat daima doğruyu gösterirdi. 21 Kasım 1967'de öldüğünde gömülmesinden sonra, saatin durduğunu farkettim, bunun üzerine onu iki defa bir saat tamircisine götürdüm. Her defasında bir gün çalıştı ve tekrar durdu. Sonun da ondan vazgeçtim ve başka bir saat aldım.

Ağustos 1979'da babam Harold kansere yakalanmıştı ve birkaç ay ömrü kaldığını biliyordu. Yaşamının son haftasında kol saati ve odasındaki duvar saati durdu. Babamın sık sık saate bakma alışkanlığı vardı. Bu nedenle ısrarla benden saatimi ona vermemi istedi. Ertesi günü onu görmek için hastaneye gittiğimde babam dalgındı, çünkü saatim onda da durmuştu.

Bu onun ölüme yaklaştığının bir işareti olmalıydı. Saatimi geri alıp tekrar bileğime taktığım zaman çalışmaya başladı. Fakat babam 4 Aralık 1979'da öldüğünde saat yine durmuştu. (FATE Feb. 1982 den)

Çeviren: İbrahim ÖNCÜ

Dünyamız ve Biz

• Ergun CANDAN •

«Samanyolu Galaksisi içindeki güneşlerden bir güneş sistemi ve bu sistemin üyelerinden bir gezegen. Adına, üstünde yaşayanlar dünya demişler. C,H,O,N elementlerine dayalı bir canlılığın süregeldiği bir yaşam biçimi. Üstünde yaşayanların garip özelliklerinden en bariz fark edileni, durup durup birbirlerinin boğazlarına sarılmaları. 'Yok o toprak parçası benimdi de, yok efendim senindi'»

«Önce kılıçlar kalkanlarla, sonra sonra bunlar da azgın nefislerini doyurmaya yetmemiş olacak ki, toplar, tüfekler hatta atom bombalarıyla birbirlerinin hayatlarına kitleler halinde son verme cüretkârlığını gösterebilmişler. Savaşların olmadığı yıllarda kendilerinin çizdikleri, parselledikleri sınırlarda kendi ülkelerinin insanlarıyla bile dostça geçinmeyi başaramayan; yalanlar, dolanlar ve nefsaniyetle yoğrulmuş bir sürü insan topluluğu!.. Arada sırada vicdan sesine kulak verenlere enayi gözüyle bakar olmuş; ellerine verilen imkânları, fırsatları nasıl heba etmekte olduklarını göremeyen zavallılar...»

Bizleri yukarlardan görenler, himaye edenler, görüp gözetenlerin gözüyle acaba böyle bir durum mu arz etmekteyiz? Bir an yaptıklarımızı göz önüne alırsak, her halde yukardaki tablonun gerçekliği hepimizin gözleri önüne serilecektir.

Oysa ki bizlere ne nasihatler edilmiştir de, hepsine kulaklarımızı tıkayıvermişizdir. Tüm dinler çıkış yolumuzun, kurtuluşumuzun; Sevgi, İrade, Vicdan ve Bilgiden geçtiği

ni defalarca ikaz etmesine rağmen, kutsal metinlerin gerçekten bizlere neler anlatmak istediklerini bile anlaşılmaz bir hale getirmeyi nedense çok iyi başarmışız. Hep kendimize yontarak, sözüm ona bir yerlere varmaya çalışıp durmuşuz. Yılda bir kez zekât vermekle, kurban kesmekle, cennete gidişimizi garanti altına almışız. (Boğaların kurban edilmesinden daha önemlisi benliğin kurban edilmesidir. -Buda *)

Çoğu kez başkalarına yardım ederken, daha sonra ne gibi karşılıklar alabileceğimizin hesaplarına düşmüşüz. İbadetlerimizde dahi kendimizi tatmin etmeyi ön plana alıp, buram buram nefsanî kokular çıkarmış, Kur'an'ı bilgi kitabı olma özelliğinden çıkarıp, onu adeta dinî merasimlerde kullanılan bir araç haline sokmuşuz. Bazan bu kargışalıkların farkına varır gibi olanlarımız olmuşsa da konuşmalardan, yazışmalardan öteye giden öyle pek büyük hamlelerin de tarafımızdan yapılabildiği söylenemez.

**DÜNYA OKULU VE
GÖRÜP GÖZETİCİLERİ**

Şurası da muhakkak ki; Dün-

ya Okulu'nun bu devresinin başlangıcından, şu ana kadar büyük mesafeler katadılmıştır. Dünyamızda bizim devremizdeki tedrisata dahil olan varlıkların bir kısmı, çoktan mezun olmayı başarmışlar. Şimdi bizlerden istenilen, bu Dünya Okulu'ndan onlar gibi mezun olabilmeyi başarmaktır. Dünyevi tortularımızdan kurtulmamızın zamanı çoktan gelmiş de geçiyor. Kaybedilecek, boşa sarfedilecek bir anımızın dahi olmadığını, hâlâ anlayamayacak mıyız? Bu gerçeği görmek mümkündür, ancak yeter ki bunu içimizden hissedebilelim.

Dünya Okulu'nun bu son devresinin tedrisatına girmekle, hayli zor, zor olmasıyla da kazancı o denli yüksek olan bir öğrenime dahil bulunmaktayız. Dünyamız bir ekin alanı olması sebebiyle, aynı zamanda laboratuvar özelliğini de sürdürmektedir. Bizler fert olarak tekâmül ederken, aynı zamanda dünyamızın sevk ve idaresiyle meşgul olan idareci planların birer tezi olma özelliği göstermektedir. İşte bu ne yüce bir organizasyondur ki kendi tezlerinin başarıya ulaşmasıyla kendi tekâmüllerini bir üst merhaleye çıkartırlarken, aynı zamanda sevk ve idare ettikleri gezegenin üstünde tatbikat yapan varlıkları da tekâmül ettirtiyorlar.

Hepimiz, ezelden gelip ebede giden kozmik birer öğrenci olduğu muzu hiç aklımızdan çıkarmadan, gerçek bir vicdan, daha sonra da yapabilirsek makul vicdan tatbikatıyla bu okulun hakkını vermek zorundayız.

İSTIRAPLARIMIZ

Dünyamız tekâmülünün istenen geçtiği unutulmamalıdır. Yaşadığımız ıstıraplarımıza isyan

etmek yerine, başımıza o ıstırap verici hadisenin neden ve niçin geldiğini anlamaya çalışsak, hem etrafımızda dönmekte olan olayların dilinden anlamaya başlayacak, hem de o ıstırap verici olayın tekrar tekrar başımıza gelmesinden kurtulmuş olacağız. Keşke ıstıraplarımızın çoğunu bu dünyada tam hakkıyla çekebilsek, çekebilsek de spatyoma intikal ettiğimiz zaman oraya devretmesek. Çünkü bu dünyada yaşarken, ıstıraplarımızı çeşitli tevil mekanizmalarıyla hafifletebilmekteyiz, oysa spatyomda bedensiz oluşumuzun getirdiği sebeplerden dolayı bu hafifletme bir yana belki de kat be kat artarak karşımıza çıkacaktır. İşte bu yüzden ıstıraplar kanalıyla bizlere anlatılmak istenen gerçeklere kulaklarımızı tıkayıp, gözlerimizi yummayalım diyoruz. (*İnsanlar arasında irmağı geçip hedefe ulaşmanı azdır. Büyük çoğunluk kıyıda bir aşağı bir yukarı koşuşur, fakat yolculuğunu bitiren için ıstırap yoktur. -Buda **)

OTOMATİZMADAN ŞUURLULUĞA

Hayır ve Şer... İyi ve Kötü... Nedir bu kavramlar? Neleri ifade ederler? Şimdiye kadar ki ömrümüz de başımızdan geçen olaylara karşı aldığımız tavırlarımızı bir hatırlarsak, acaba bir zaman kesitinde kötü dediğimiz şeylere başka bir zaman kesitinde iyi dediğimiz olmamış mıdır? Şüphesiz ki olmuştur. Yok eğer olmadıysa anlayın ki tekâmülümüz de yerinde sayıyor demektir. Demek ki dünyamızda iyilik ve kötülük kavramları rölatif değerler taşımaktadır. Aslında biraz objektif kalabilirsek iyi-kötü diye bir ayırma (Lütfen sayfayı çeviriniz)

min da olmadığını görmemiz kabîl olacaktır. Dikkat edersek onlara o ayrımları, o değerleri verenlerin yine kendimiz olduğunu anlarız. Kısa- ca söylemek gerekirse; şuurlarımız- zın kapalı olmasının verdiği bir ikiye- lem'in içindeyiz. Zaten böyle olması da mukadderimizdir.

İnsanın çoğu zaman otomatiz- manın esiri olduğu doğrudur, ama insanda bunu farkedebilecek, aka- binde de şuurlanacak bir gücün de olduğu unutulmamalıdır.

Bu devreyi hakkıyla bitirebil- mek kolay bir iş olmasa gerek, fakat bizlere taşıyamayacağımız yük- ten fazlasının yüklenemeyeceğini de hatırlarımızdan çıkarmayalım. Bir sürü realitelerin arasından sıyrılıp dünyamızın devre nasibi olan haki- kate ulaşmak bizim için mutlu bir son olacaktır. O mutlu sona hepimiz- in bir an evvel ulaşabilmesi, Rabb'imizin uzattığı ve tüm heybe- tiyle dünyamızı sardığı rahmetine, kendimizi bilerek, kendimizi tanıya- rak, şimdiye kadar kapadığımız göz- lerimizi açmamızla mümkün olacaktır.

RUHSAL TEKÂMÜL EVRELERİ

Dünya vasatına enkarne olan bizlerin dahil olduğu devrenin Ruh- sal Tekâmülünün başlıca üç kısım- da incelenmesi mümkündür.

1) Bu ilk devre sorgusuz su- alsiz saf bir inanç safhasıdır. Tamamen otomatik bir tarzda, hiçbir mütalaa da bulunmadan, cahilâne üstünde düşünülmeden kabul edi- len, oldukça kuvvetli ve hiçbir şüp- heye mahal vermeyen bir Allah inancı.

2) Saf, fakat otomatik inan- ma devresinden, aklımızı, bilgimizi kullanarak deney ve tecrübelerimiz-

le otomatizmadan kurtulup idrakli bir devreye geçebilme çabası, bizleri tüm dinlerin kullandığı şartlan- dırma safhasına getirmiştir. «Şun- ları yaparsan cennete, yapmazsan cehenneme» tarzında çeşitli vaad- ler v.s.

3) Bu üçüncü safha bilgi ve idrak safhasıdır. Aynı zamanda vic- danın, makûl vicdan mertebesine yükselişinin bir ifadesidir.

Çok kısa olarak «Sadıklar Plâ- nı'ndan» özetlediğimiz bu yukarı- daki safhaları, fert olarak, bazı kat- edenlerin olduğunu yazımızın ba- şısında da belirtmiştik. Ancak tekâ- mülde istenilen külliye'ttir. Yani bunlar bir kaçımızın değil, pek ço- ğumuzun aşması beklenen safhalar- dır. Tekâmülde plan, külli olana göre ayarlanır, ama bu kendi ceh- diyle tekâmülünde büyük sıçrama- lar yapabilen bir varlığa da özel imkânların sağlanmayacağı anla- mına gelmemelidir. Aramızda Hi- malayaların eteklerinde olanlar mevcut olduğu gibi, tepelerine ka- dar çıkmayı başaranlar da mevcut- tur. İsimleri bilinsin veya bilinme- sin, her bir yeni realiteyi insanlığa hazırlayan cehitkâr kahramanlar olmuştur ve olacaktır. (*İşte sizin 'spiritizm' dediğiniz devre, insanlı- ğın en büyük ve ulaşabileceği en yüksek realiteyi hazırlayıcı, besleyi- ci ve tanzim edici bir sistemdir» Sadıklar Plânı 9.2.1968 tarihli cel- selerinden.*)

DEVRE SONU

Düşüncelerimizi esnek tutma- yı başardığımız zaman, herhal- de karşılaştığımız yeniliklere daha kolay ayak uydurabilmemiz müm- kün olacaktır. Belki de bu dünya okulunda elde edebileceğimiz en zor şeylerin başında kendi düşünceleri-

mize hakimiyet gelmektedir. Zira çeşitli alışkanlıklarımızla, öyle bir otomatizmanın içine kapılmış gidiyoruz ki, çoğu zaman kendimiz bile robotlaştığımızın farkına varamıyoruz.

Dünyamızın bir öğrenim yeri ve burada bulunmamızın sebebinin Ruhsal Tekâmül olduğu, dolayısıyla vicdan kanalımızdan gelen tesirlere kulak vermemiz, hatta vicdanın da üstünde olan makul vicdana doğru hamle yapmamız gerektiği çeşitli şekillerde biz dünya insanına defalarca ikaz edilmesine rağmen, bildiğimizi okumakta hâlâ neden ısrar edip durduğumuzu anlamak mümkün değildir. Her yaptığımız işte, her attığımız adımda nefsanî kokular çıkartmazsak rahat edemiyoruz. Ama tüm bu öğretilenlerden bir gün imtihan olacağımız aklımıza gelmiyor mu? Ne ilginçtir ki; kutsal metinlerden, en son alınan tebliğlere kadar hepsinde gerek sembolik gerekse açık olarak bu durum bizlere yıllardır hatırlatılmaktadır. («Unutmayınız ki, her siklusun sonunda kadro olduğu gibi sınıfını geçemez. Gelecekteki bir siklusun talebesi olmak isten bile değil.» Sadıklar Plânı 16.2.1969 tarihli celselerinden).

Şimdi de Kur'an-ı Kerim'den seçtiğimiz bir kaç ayete göz atalım:

(Bakara 2/123: «Kimsenin kimse namına bir şey ödemeyeceği, hiç kimseden fidye alınmayacağı, kim seye şefaatin yarar sağlamayacağı ve onların yardım görmeyeceği günden korunun.»)

(Hacc 22/1, 2: «Ey insanlar! Rabb'inizden sakının; doğrusu kıyamet gününün sarsıntısı büyük şeydir. Kıyameti gören her emzikli kadın emzirdiğini unuttur, her hâ-

mile kadın çocuğunu düşürür. İnsanları sarhoş gibi görürsün, oysa sarhoş değildirler, fakat bu sadece Allah'ın azabının çetin olmasındandır.»)

(Kıyamet 75/7-10, 11, 12, 13, 14, 15: «Gözün kamaştığı, ayın tutulduğu, güneş ve ayın bir araya getirildiği zaman, işte o gün insan: «Kaçacak yer nerede?» der. Hayır; hayır, bir sığınak yoktur. Ey insan! O gün, sen Rabb'inin huzuruna varıp durursun. O gün, insanoğluna önde ve sonda yaptığı ne varsa bildirilir. Özürlerini sayıp dökse de, insanoğlu, artık kendi kendinin şahididir.»)

Kur'an-ı Kerim'den ve Sadıklar Plânı'ndan seçtiğimiz bu bir kaç örnek bile, sanırım yukarıdaki sözlerimizi doğrular nitelikte görünüyor.

O halde hiç vakit kaybetmeden, işe kendimizi tanımaktan başlamalıyız. Başkalarına yalan söylememeyi belki kısa bir sürede başarabiliriz, ama kendimize yalan söylememeyi başardığımız an, o gün belki de otomatizmanın zincirlerini gevşetmeye başlayışımızın ilk adımı olacaktır.

Zaten fikirlerimizle, fiillerimizin bir birini tutmayışının sebebi de kendimizi kandırmak değil midir? Konuşmalara, yazışmalara gelince hepimiz birer fedakâr idealist kesilmiyor muyuz? Peki ya sonra iş başa düşünce ne oluyor? Fiyas-ko! Neden? Sebebi basit: Dünyevî alışkanlıklarımızın kölesiyiz de ondan. Bir bilgi almışız ama, o bilginin enerjisine sempatische olamamışız. Tutamamışız, yanımızdan geçip gitmiş. Konumuzla ilgili olarak bakın yıllar öncesinden budist bir o-

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

zan nasıl sesleniyor: «Dünyevi insan zevk peşinde, bir kümes hayvanı gibi semirir. Budist aziz ise güneşe doğru yaban turnası gibi uçar. Kümesteki hayvanın yemi çok, ama yakında tencerede kaynayacak. Yaban turnasına ise yiyecek verilmez, ama onundur gökler ve yer.»

Yine kendimize samimi olmayla ilgili olarak Buda şöyle demiş: «İçtenlik ölümsüzlüğün yoludur, düşüncesizlik ise ölümün yoludur. Samimi olanlar ölmez; düşüncesizler ise şimdiden ölmüş gibidirler.»

YOLUMUZ AÇIK OLSUN

Dikkat edilirse bir takım bilgiler çok değişik yollarla dünya insanına eskiden beri verilmiş ve verilmeğe de devam ediyor. Burada bize düşen; öğrenebileceğimizin azamisini öğrenerek, yapabildiğimiz kadar, aldığımız bilginin tatbikatına yönelebilmekten başka bir şey değildir. Bilenle bilmeyenin bir olmadığı hatırlanacak olursa, bize gelen her bilgiyle beraber, sorumlulukların da geldiği açıkça gözlerimizin önüne serilecektir. Düşüncelerimizle değil fiillerimizle düşünebilmeyi öğrenmemiz, bizi aldığımız bilginin tatbikatına götürücü bir etken olacaktır. İlk denemelerimizde başarısızlığa uğramamız mümkündür. Bir çocuk nasıl düşe kalka büyüyor sa, bizlerin de bu şekilde tekâmül etmekte olduğumuzu aklımızdan çıkarmayalım. Bir olmaz, iki olmaz ama sonuçta başaran biz olacağız, olmak da zorundayız. Böylece zaaflarımızı, alışkanlıklarımızı, nefsanîyetimizi kontrol altına aldıkça şuurlarımızdaki o kalın sis ta-

bakasının da yavaş yavaş aralanmaya başlayacağını gözleyebilmemiz mümkün olacaktır.

İstirabı ortadan kaldıramayız, ancak başımıza gelen olayların bizlere anlatmak istediklerini anlamaya başladığımız an, artık o bizim için ıstırap değildir. O olayların dilidir. O bir tekâmül yoludur.

Ferdin, fert olarak kendini şuurlandırmasıyla ortaya çıkacak olan, insanlığın birleşik realitesinin arifesinde sözlerimizi 'Sadıklar Plânı'nın 27.5.1965 tarihli celsesinden bir bölümle bitirelim:

«Şu muhakkak ki, insanlar, arzımızın insanları, milyarlarca seneden beri bir takım tekâmül siklusları içerisinde bulunmak kaderiyle kalmışlardır. Önünüzdeki masanın bir ucundan diğer ucuna kadar olan mesafeyi bir siklus kabul edin; yürümüşsünüz ve uca yakın gelmişsiniz. O uç, başka bir esasın başlangıç noktasıdır, fakat orada açık şuurla hareket edemediğiniz zaman o noktada kalamazsınız ki!.. Tekrar diğer başlangıç ucuna dönmek gerekir, ya da beklemek. İşte her bir Din Günü, arz insanının arz üstü insan olması için kendisine açılan rahmet kapısının esasıdır. Siklulara dikkat ediniz. Bunlar birer kuyruklu yıldız gibidir: Gelir, alır, tutunabilenleri götürür; kalanlar, o yıldızın devrini tekrar beklemek mecburiyetindedir. Gündüz geceyi, gece gündüzü taktı eder.»

(*) Buda'yla ilgili alıntılar 'Buda'nın Öğretisi (Ruh ve Madde Yayınları) adlı kitaptan alınmıştır.

Gen Mühendisleri Yarattıkları Canlılar İçin Patent İstiyorlar

*Gen Değişimleri Yeni Canlı
Türlerini Oluşturuyor.*

Aslında genetik üzerindeki bütün çalışmalar henüz çok yenidir. DNA sözü 1950'lerde yaygınlaşmıştır. İnsan kromozomlarının ilk doğru sayımının gerçekleştirilmesi ancak 1956 yılına rastlar. Kodların çözülmesi ise 1960'larda başlamıştır. Bütün bunlara rağmen, insanda cinsleri ıslah etme yönündeki fikirler eskidir.

Genetik ilmi, 1845'te Moravyalı bir eğitimci papaz olan Gregor Mendel'in bitkilerin melezleştirilmesini konu alan bir makaleyi «The Proceedings of the Brünn Society for the Study of Natural Sciences» adlı dergiye göndermesiyle başladı.

Bu makalenin ün kazanmasını engelleyen, derginin bilinmezliği değil, fakat devrin bilim adamlarının körlüğüydü. Charles Darwin 1882'de, yani Mendel'den iki yıl önce ve onun adını bile duymadan öldü. Makale genetik bilimin doğuşuydu,

fakat bu doğum ancak yüzyılın bitiminde, Alman, Avusturyalı ve Hollandalı üç biyoloğun aynı zamanda Mendel'in çalışmasını yeniden keşfetmesiyle kayıtlara geçebildi.

Kısaca söylendiğinde, Mendel, kalıtım mekanizmasının türünü önceden tahmin eden bir tecri yapılan dırıştır. Bu araştırmadan önce kalıtım, ana baba özelliklerinin bir alışımı veya gelişigüzel bir karışımı olarak kabul edilirdi; oysaki bu çalışma ile, kalıtım üniteleri olan genlerin uygun bir şekilde birleşmeleri olduğu açığa çıkıyordu. Mendel'in başarılarına, deneylerine başlamadan sonuçlarını bildiği hissini veren bir öngörü de eşlik ediyordu. İşleyiş mekanizması konusunda kesin olarak hiçbir şey bilemeyeceği halde, sistemi tümüyle kavramış görünüyordu. Hatta bahçıvanın, sonuçları Mendel'in beklentilerine uygun olarak aldığı bile iddia edilmektedir. O zamanlar hiç bilinmeyen ve son zamanlardaki keşif-

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

lerle açığa çıkan kalıtım mekanizması, büyük bir bilim adamı olarak değil de Brunn Manastırı'nın saygıdeğer keşişi olarak ölen kişinin bulgularının en kesin doğrulaması olarak ortaya çıkmıştır.

Gelecek için yeni gelişmeler vaad eden gen araştırmalarının; insanlığı ne tür bir aşamaya götüreceğini şimdiden kestiremesek de, son araştırmaların sonuçları oldukça umut vericidir.

Bugün genler üzerinde yapılan deneysel inceleme ve araştırmalar pragmatik yani faydaya dönük türden araştırmalardır. Bilim adamları, bitki ve hayvanlar üzerinde çeşitli açılardan verim arttırıcı ve ıslah edici değişimleri sağlamaya çalışıyorlar. Özellikle tarım ürünlerinin ıslah edilmesi ile çok uğraşılıyor. Eğer başarabilirlerse yılda bir kaç kez ürün veren bitkilerin elde edilmesi ile dünya nüfusunun doyurulması probleminde çare bulunmuş olacaktır.

Gen Mühendisliği Ürünleri

Patentler, son yıllara kadar, hemen hep cansız şeyler, yani makineler ve ilaçlar için istenmiş ve alınmıştır. Elektrik ampulü, gramofon, film çekme ve gösterme makineleri, laser ışığı... gibi. Günümüzde, bunlara «canlılar» da eklenmiştir. Yani, bir bilgin yarattığı bir canlı için iktira beratı alma hakkına bugün sahip bulunmaktadır. Canlıdan canlıya gen aktararak yepyeni nitelikli başka canlılar yaratma olanağını veren «hücre mühendisliği» daha da başka bir deyimle, «gen mühendisliği» böyle bir yolu aşmış bulunmaktadır.

Olayın 10 yıllık bir geçmişi vardır. Amerika'nın çok büyük araştırma müesseselerinden General Elektrik firmasında çalışan Hint asıllı bilgin Ananda M. Şakrabarti, 7 Haziran 1972 tarihli bir dilekçe ile Amerikan Patent Bürosuna (U.S. Patent and Trademark Office) başvurarak petrol yiyen ve doğada mevcut olmayan bir bakteri yarattığını, bu buluşunun patente bağlanmasını istemiştir. Bilgin, dilekçesine, bir de kalın bir dosya eklemiştir.

Şakrabarti ile aynı günde başka bir bilgin de, yeni bir antibiyotik üreten bir canlı yaptığını ileri sürerek bunun üzerindeki haklarının patent ile korunmasını istemiştir. Bu ikinci bilgin Amerika'nın büyük ilaç fabrikalarından Upjohn'da çalışan Bergy idi. Bu bilgin aslında yepyeni özellikleri olan bir canlı yaratmamıştı, fakat mevcut bir canlıyı, «streptomyces vellosus» mikroorganizmayı izole ederek ve saflaştırarak «Lincomycine» adlı yeni bir antibiyotik üretir hale getirmişti. Bergy, bu canlı üzerinde hak sahibi olmak istiyordu. Doğrusu aranırca bilgin, demin de dediğimiz gibi genler üzerinde çalışarak yeni gen aktararak bir mikroorganizma meydana getirmemişti.

General Electric Firmasının bilgini Şakrabarti için ise durum böyle değildi. O, gen aktarma yolu ile bir canlı yaratmıştı.

Şakrabarti, petrol yiyen bakterilerin varlığını biliyordu. Pseudomonas putida adlı bakterinin «plasmid»leri hidrokarbon yiyen enzimler meydana getiriyordu. Dört tür plasmid vardı: 1) Oktan, heksan, dekan yiyen OCT türü, 2)

Ksilen, toluen yiyen XYL türü, 3) Kâfur yiyen CAM türü, 4) Naftalin yiyen NAH türü plasmidler.

Bunların herbiri, petrolün sadece kendilerini ilgilendiren kısımlarını yiyorlardı. Denize dökülmüş bir petrol tabakasının bunlar tarafından yenilerek yok edilmesi için hepsinden, yani dört türün hepsinden canlılar üretip petrole salmak gerekiyordu. Şakrabarti'nin buluşunun özelliği, bu dört ayrı türün plasmidlerini tek bir bakteri içinde toplaması idi. Böyle bir bakteri, petrolün herşeyini yiyordu. Geriye, su karbondioksit ve bakteri proteini kalıyordu. Buluşun büyüklüğü açıktı: Dört ayrı tür ile uğraşılıyordu.

Patent Bürosunun Tutumu:

Büro, iki istemi de önce olumlu karşılayıp patentleri verdi. Fakat, birkaç gün sonra beratları iptal edip geri aldı.

Büronun böyle kararsızlığının nedeni, Patentler ve Markalar yasasında açık bir hükmün bulunmaması idi. Çok eski bir yasada böyle bir hükmün bulunmaması normaldi. Yasanın çıkarıldığı 1790 yılında canlı hücre ve gen fikri diye bir şey söz konusu değildi. Böyle bir şey kimsenin aklının ucundan bile geçmezdi. Bu yüzden yasanın 1793'de, 1836'da, 1870'de tadilatlarında bile böyle bir hükme yer verilmedi. Yasa, 1952'de yeniden kaleme alındı. Bunda da canlılardan, hücrelerden söz edilmiyordu. Nasıl edilsin ki; Amerikalı biyoloji bilgini James D. Watson ile İngiliz fizikçisi Francis Crick, kromozomlardaki DNA'ları ve genleri yasanın çıkmasından ancak bir yıl sonra, tek bir sayfalık rapor halinde açıklamışlardı. Bunun için Nobel ödülü ile ö-

düllendirilmeleri ise 10 yıl sonra 1963'te olmuştu. İşte, bu konuda yasada açık bir hükmün bulunmaması Büroyu tereddüte götürmüştü.

Büro başvuruların reddi için, başka bir kararı dayanak gösteriyordu. Bu karar, bilgisavarlara yeni bir matematik yönteminin uygulanmasını kabul etmiyordu. Yeni matematik metodu için patent verilemezdi. Matematik metodları için verilemeyen patent, biyolojik metodlar için hiç verilemezdi.

Şakrabarti, akıllı davranmış, yeni bir canlı yaratma YÖNTEMİ için değil, yarattığı canlı üzerinde patent istemişti: Yepyeni bir makine vapan bir adamın bu makineyi yapma metodu için patent istemesi yerine makine için, yani o makineyi üretip satma için, berat istemesi gibi.

Sonuçta Yüksek Mahkeme 16 Haziran 1980 tarihli kararı ile 4'e karşı 5 oyla olumlu hüküm verdi; Şakrabarti de isteğine kavuştu. Burada bir noktayı hemen belirtelim ki, Yüksek Mahkeme gen mühendisliğinin lehinde ve aleyhinde doktorlardan oluştuğu için böyle çoğunluk kararı almamıştı. Mesele, olayları ve başvuruları yasanın metnine uydurmaktı. Nitekim mahkeme, yasa'yı biraz zorlayarak hüküm vermiş ve bu konuda açık hüküm konması için Amerikan Parlamentosunun dikkatini çekmişti. Meclis yeni bir yasa ile bu tür konulara açıklık getirebilirdi.

Artık, gen mühendisliği yoluyla canlılar yaratmada uzmanlaşmış kimselerin hepsi rahatça çalışabilirlerdi. Ancak, gen mühendisliği ürünlerinin korunması oldukça güç-

tü. Bunları üç kümede toplayabiliriz.

Sorunlar

Üretilen yeni canlılar için alınan patentlerin yarar sağlayabilmeleri, ürünün bütün özelliklerini belirtilmesi ile mümkündür. Hatta, buna ek olarak, ürünün elde edilmiş metodunun da Patent Bürosuna açıklanması gerekli idi. Buna ise kimse yanaşmak istemiyordu. Sizin milyonlar sarfederek, alın teri dökerek bulduğunuz bir yöntemi elin oğlu öğrenince boş durmazdı. Bir patentin yarar sağlaması için ürünün bütün açıklığı ile belirtilmesi gerekiyordu. Bir makine için bu kolaydı. Ama canlı için durum öyle mi idi? Canlı, bütün canlılar gibi sürekli oluşum içinde idi. Bu durumda canlıyı hangi özellikleriyle tanımlayacaktınız. Yetiştirilmelerini sağlayan laboratuvar kültürleri ile mi? Yaşayacakları çevreler ile mi? Yaratılış yöntemleri ile mi?

Ürün iyice tanımlanmazsa başka birisi, uydurma bir yöntemle sizin ürününüze benzer bir ürün çıkarabilir ve sizinle haksız rekabete girebilirdi.

Bu konuda şu sorun ortaya çıkıyordu:

Tanımlamaların gereğinden çok ayrıntılara indirilmesi, başka bilgilerin aynı konular üzerinde çalışmalarını önleme yoluyla bilimin gelişmesini önleyebilirdi. Sonra biyolojide «mutasyon» denen olay, canlıların özelliklerini değiştirebiliyordu. Mutasyonla değişmiş bir canlı sizin patentinizdeki canlı sayılabilir mi?

Uluslararası patent anlaşmalarına göre ürünlerin birer numunelerinin Patent Bürosuna verilmesi gerekmektedir. Taklitlerin önlenme-

si için. Fakat gelin görün ki, kültür kabı içinde duran canlı da, sırf canlı olduğu için, değişikliklere ve mutasyonlara uğrayabilir. Makine numunelerinde taklit ürünle numuneyi karşılaştırıp haksız rekabeti ortaya çıkarmak kolaydır. Canlıda bu nasıl yapılabilir? Hatta, aslı aranırsa, makinelerde bile taklidi kanıtlamak zor olmaktadır. Adam sizin makininize bir iki parça ekleyip «Bu da benim ürünüm» diyen patent alabilmektedir.

Taklitlerin sınırı ne olacaktır? Birisi kalkıp, yeni bir yolla sizin buluşunuza benzeyen bir canlı çıkarırsa, kötü niyet ile bilimsel çalışmayı nasıl ayırt edebileceksiniz?

Ancak, şunu da hemen haber verelim ki, sınırlamaları bu kadar daraltmak, her şeyden önce bilimsel araştırmalara aykırıdır. Paul Valery'nin şu sözü bize bu konuda ışık tutabilir: «*Düşünür, yeniden düşünün ve düşünülmüşlerin asla yeterince düşünülmemiş olduğuna inanana kimsedir*». Gerçekten de, insanların bilginlerce düşünülmüş şeyleri yeterince düşünülmemiş sayarak aynı konular üzerinde yeniden düşünüp bambaşka buluşlar yapmaları sayesinde ki insanı gittikçe ilerleyerek bugünkü uygarlık düzeyine ulaşmıştır. İnsanoğlu her şeyin daha iyisini bulmak için çaba gösterme yolu iledir ki ikellikten kurtulmuştur. İnsan mevcutla yetinse idi kum saatinden, saldan öteye gidemezdi. Kum saatinden sonra saatin tarihi çok ilginçtir. Sal ile yelkenliler, buharlı gemiler, mazotlu gemiler, atom yakıtlı gemiler, transatlantikler arasında dağlar kadar fark vardır. Bütün bunlar, hep denizde gitmeyi daha kolay, daha

tehlikesiz, daha çabuk hale getirmek için durmadan düşünme yoluyla ortaya konmuş şeylerdir. O halde, buluşçuyu korumada fazla ileri gitmek insanlığın zararına olur. Düşünceyi daraltmak günümüzdeki ekonomi anlayışının bayıldığı şeydir: Malı sadece kendisi üretsin, kendisi satsın ve tekelciliği ile sadece kendisi kazansın...

Buna müsaade etmek en büyük haksızlık olur. Buluşu, firma, tek başına yapmış olsa da... Çünkü, en son buluşları yapanlar bile 10 bin yıllık insanlık tarihinin buluşlarından yararlanmaktadırlar. Robinson İssız Adada yaşamını sürdürmüştür ama terkettiği gemideki bıçakları, kazmaları, kürekleri testileri.. kullanarak. Bunlardan sadece bıçağı ele alalım. Bıçak taştan, cilalı taştan, tunçtan, demirden yapılmıştır. İnsan taş bıçaktan tunç bıçağına atlamak için binlerce, yüz binlerce yıl ıstırap çekmiştir. Bu gün yepyeni bir buluşun ardında sayısız başka buluşlar yatmaktadır: Matematik, Fizik, Biyoloji, Astronomideki buluşlar gibi. Newton: «Bilimde çok yükseldi isem, benden önceki devlerin omuzlarına basarak yükseldim» diyerek kendinden önceki kuşakların emekleri önünde saygı ile eğilmiştir.

Böyle büyük başarılar karşısında hemen itiraz yoluna sapmanın başka bir nedeni de yeniliklere karşı hemen her insanda mevcut olan «zihinsel mukavemet» tir.

Başka bir tür itirazcılar da, yeniliklerden çıkarları bozulanlardır. Otomobilin bulunmasına arabacıların, sinemanın bulunmasına tiyatrocuların karşı çıkmalarından doğal ne olabilir? Fransız Alphonse Daudet'in «Değirmenimden Mek-

tupları»nda «Cornillee Ustanın Sırı» adlı bir öykü vardır. Bu öyküde, buharla işleyen değirmenler karşısında yeldeğirmeni ile buğday öğütüp geçimini sağlayan bir ihtiyarın acıklı direnişi anlatılır.

Her yeni buluş insanların hayrınadır. Atom ve hidrojen bombalarının bulunuşu bile. Kim bilir, belki bu bombaların dehşeti, insanları savaşmaktan vazgeçirebilir.

Sonuç:

Şakrabarti'nin buluşu 1972 de açıklandığı zaman, pek çok kimse: «Canlılar üzerinde patent hakkı tanınması, giderek köleliğe yol açar» diyordu. Bunlara göre, bir bilgin, samurun kıl genleiiyle insanın kıl genlerini birleştirir, böylece, vücudu samur kürklü bir insan yaratabilirdi. Başka bir bilgin de, başka tür bir insan yaratarak bunun organlarını insan yedek parçası olarak satabilirdi.

Bu tür itirazların ancak kurgu-bilim romanlarına yakışan itirazlar olduğunu belirtmeye gerek yoktur. Bilginlerin böyle şeyler yaptıklarını bir an için kabul edelim. Devletler bu gibiler karşısında elleri kolları bağı mı kalacaklardır? Bu tür suistimalleri önleyecek yasalar çıkarılamaz mı? Bu gün esir alma, esir satma, esir kullanma diye bir şey yoktur. Böyle bir şey hem ulusal yasalar, hem de uluslararası antlaşmalarla yasaklanmıştır. Aynı şey gen aktarma yolu ile yaratılacak insanlar için de yapılabilir.

Kaynakça: Doğa ve Bilim Dergisi, Haziran 1982

Vehbi Belgil: «Yaratılan Canlılar için ihtira beratı» sayfa 38
Anthony Smith: «İnsan Yapısı ve Yaşamı» Sayfa: 207.